

آشنایی با قوانین و مقررات امور گمرکی

دکتر کریم رسولی

بحث را با این سوال آغاز میکنیم که اهداف از آشنایی با قوانین و مقررات امور گمرکی و ترخیص کالا در حوزه بازرگانی بین الملل چیست؟، و مربوط به کدام شاخه از علم اقتصاد می باشد؟

برای جواب این سوال ناچاریم علم اقتصاد را تعریف کنیم .

جامع ترین تعریفی که برای علم اقتصاد در بین اقتصاد دانان عنوان شده است، عبارت است از: " علم اقتصاد علمی است که به بررسی و تجزیه و تحلیل تخصیص منابع محدود به تقاضاهای نامحدود جامعه ی بشری در سطح کره ی خاکی می پردازد یا به عبارت دیگر، علم اقتصاد، را علم مطالعه تخصیص منابع محدود برای خواسته های نامحدود بشری نامیده اند. در اکثر تحلیل های اقتصاد عاملان اقتصاد را به دو دسته ی تولید کنندگان کالا و خدمات و مصرف کنندگان کالا و خدمات تقسیم می کنند. هدف تولید کنندگان، آن است که با بکارگیری و ترکیب منابع تولید، (نیروی کار، سرمایه، منابع انسانی، مدیریت) و با توجه به کمیابی این منابع، و بنابراین، کاهش هزینه ها در بکارگیری آنها، سود خود را حداکثر کنند و هدف مصرف کنندگان آن است که وقت و پول و امکانات خود را صرف استفاده از مصرف کالاها و خدماتی نمایند که در نتیجه ی مصرف آن، مطلوبیت خود را حداکثر نمایند.

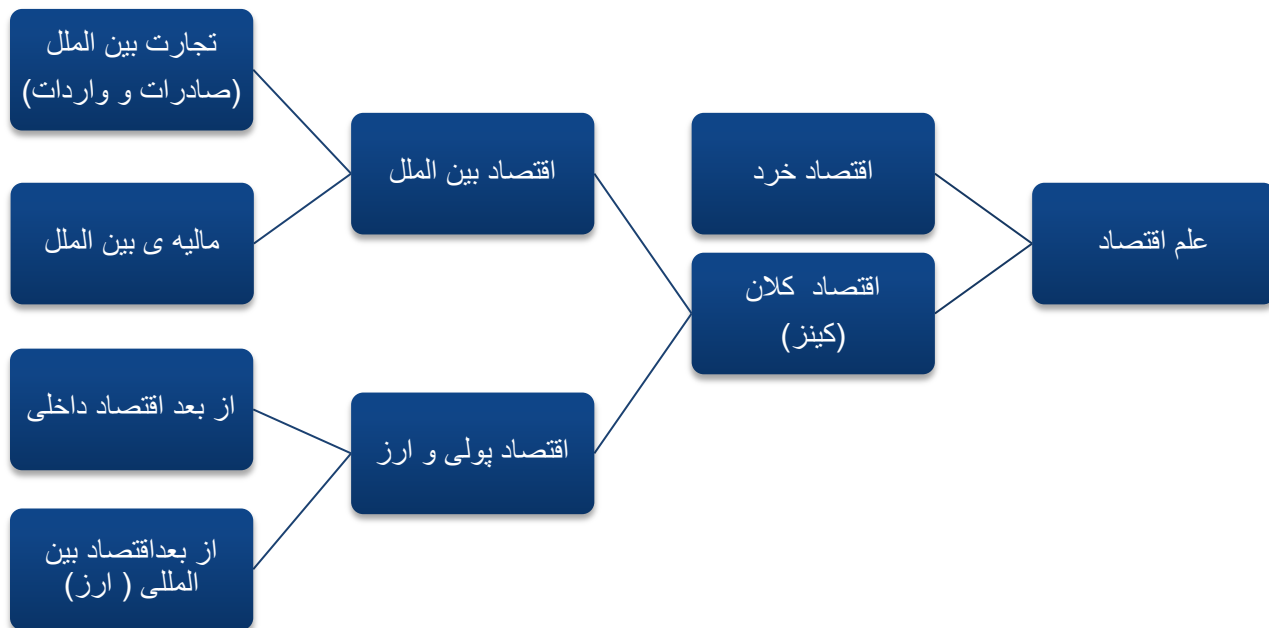
اقتصاد دانان تحلیل گر و طرفدار نظام اقتصاد آزاد، براین باورند که بازار هماهنگ کننده ی کلیه ی فعالیت های تولید و مصرف بوده و سبب دستیابی به بیشترین رفاه و کارایی جامعه میگردد. اما پاره ای از مشکلات و نواقص کلی وجود دارند که ظاهرا نظام بازار نتوانسته است به حل آن پردازد و این مورد سبب پیدایش این تفکک شده است که دخالت دولت در تخصیص منابع ضروری و شدید اجتناب ناپذیر است. بدین جهت، از حدود بیش از دو قرن، که تحلیل علم اقتصاد به شکل منسجم پدید آمده است، علاوه بر مواردی چون تأمین نظم و امنیت به عنوان وظایفی که دولت ها الزاما باید انجام دهند، انواع دیگری از دخالت دولت نیز پیشنهاد شده است.

به عبارت دیگر، گروهی از اقتصاد دانان به این نتیجه رسیده اند که دولت برای رفع مشکلات و نواقص بازار میتواند با استفاده از ابزار نظیر وضع مالیات ها، اعطای یارانه ها ی هدفمند، کنترل قیمت و بدست گرفتن تولید و مصرف برخی از کالاها، به بهبود تخصیص منابع در جامعه کمک نماید.

ابتدا این مشکلات نظام اقتصاد آزاد و راهای رفع آن در شاخه ای از علم اقتصاد مطالعه می شد که امروزه به اقتصاد خرد معروف است. در اقتصاد خرد، رفتار واحد های انفرادی مانند مصرف کننده، تولید کننده و بازارهای

انفرادی مانند بازار های کالاهای صنعتی یا غیر صنعتی نظیر بازار خودرو، بازارهای چای، بازار برنج به صورت انفرادی می پردازد. اما شروع ربع دوم قرن بیستم از یک طرف تحت تأثیر نوسانات اقتصادی به ویژه رکود اقتصادی و تورم شدید و رشد سریع اقتصادی در دنیای شرق زمینه ی پیدایش شاخه ی دیگری از علم اقتصاد شد که امروزه اقتصاد کلان نام دارد و بنیان گذار این علم اقتصاد، کینز از انگلیس می باشد.

در نگرش او وظیفه ی دولت برای دخالت در اقتصاد تنها به رفع مشکلات بازارها به صورت انفرادی محدود نمیشود. بلکه شاخص های مهم اقتصادی نظیر تورم، رکود، رونق، اشتغال، بیکاری، تولید ناخالص ملی، درآمد سرانه و ... از طریق اقتصاد کلان میسر می باشد که خود این شاخه به دو شاخه ی اقتصاد بین الملل و اقتصاد پولی (پول و ارز) تقسیم بندی می شود که در شاخه ی بین الملل آن، دو گرایش تجارت بین الملل و مالیه ی بین الملل مطرح است و در شاخه ی پولی آن، پرداختن به بحث پولی در بعد داخلی و پرداختن به بحث ارز از بعد بین المللی مطرح میگردد. اما هدف ما از بحث های عنوان شده، بحث تجارت بین الملل می باشد که مهم ترین بحث های مطرح شده در این گرایش، بحث صادرات و واردات است که از بعد مدیریتی مربوط به رشته ی مدیریت امور گمرکی می باشد. بنابراین، برای پرداختن به مدیریت صادرات و واردات در رشته ی مدیریت گمرک، ناچار، به تقسیم قوانین و مقررات داخلی و بین المللی مربوط به این درس را مطرح نماییم که قوانین و مقررات داخلی در چارچوب مجموعه ای از قوانین و مقررات صادرات و واردات در هر کشور توسط مجلس آن کشور به تصویب می رسد. مثل کتاب قانون مقررات صادرات و واردات که آخرین ویرایش آن در سال ۹۳ است. اما از بعد بین المللی، قوانین و مقررات در خصوص بازرگانی بین المللی (صادرات و واردات) در سطح جهانی توسط سازمان ICC (اتاق بازرگانی بین المللی) تدوین می شوند که مجموعه ی قوانین مصوب را از طریق اتاق بازرگانی هر کشور که عضوی از ICC میباشد، در اختیار کشورها می گذارند. مهم ترین بحث هایی که در چارچوب این دسته قوانین در درس مدیریت صادرات و واردات به آن پرداخته شده، مجموعه ای از اصطلاحات بازرگانی بین المللی (incoterms ۲۰۱۰) و هم چنین مجموعه ای از قواعد و مقررات متحد الشکل پرداخته های بین المللی تحت عنوان UCP 600 یا اعتبارات اسنادی (LC) می باشند که به طور مفصل به بررسی و تجزیه و تحلیل هر یک از عناوین خواهیم پرداخت.

قوانین داخلی (۵۲ صفحه)

قوانین بین المللی (ICC)

Incoterms & UCP 600

اینکو ترمز (Incoterms) چیست؟

(International Commercial Terms)

مجموعه ای از اصطلاحات بازرگانی بین المللی است

اینکو ترمز چیست و چه اهدافی را دنبال میکند؟

برای تعریف اینکو ترمز، ابتدا مروری بر تاریخچه ی آن خواهیم داشت.

اینکو ترمز، مجموعه ای از اصطلاحات تجاری بین المللی به عنوان قواعد رسمی بازرگانی بین المللی (ICC) جهت تفسیر اصطلاحات تجاری می باشد که جریان تجارت بین المللی را تسهیل می نماید. اتاق بازرگانی بین المللی، اینکو ترمز را در سال ۱۹۳۶ میلادی تدوین نمود که جهت همگام شدن با تحولات بازرگانی بین المللی به طور منظم با شرایط روز تطبیق داده شده است که همین امر باعث تجدید نظرهای آن در فاصله ی سال های ۱۹۵۳، ۱۹۶۷، ۱۹۷۶، ۱۹۸۰، ۲۰۰۰، ۲۰۱۰ این اصطلاحات به روزرسانی شده اند.

که آخرین ویرایش آن، اینکو ترمز ۲۰۱۰ می باشد. که مهمترین اهداف ذیل را در تجارت بین الملل دنبال مینماید:
هدف از اینکو ترمز و مزایای آن، بسیار می باشد که ما به مهمترین ان ها در ۳ عنوان ذیل اشاره می نمایم.

- ۱- رفع نگرانی از اینکه قوانین هریک از کشورهای دو طرف قرار داد مستقلا برقرار داد فی مابین حاکم باشد
- ۲- رفع مشکلات احتمالی ناشی از فقدان توضیحات کافی و تعاریف واحد در بیان مسئولیت ها و وظایف و تعهدات هریک از طرفین
- ۳- جلوگیری از بروز اختلافات ناشی از تفسیر و تعبیراتی که هریک از کشورهای طرف به طور احتمالی ممکن است بوجود بیاورد.

به نظر میرسد که در مورد اینکو ترمز ۲ اشتباه خاص بسیار متداول است. اول اینکه اکثرا اینکو ترمز را اصطلاحات مربوط به حمل و نقل می پندارند تا قرارداد فروش. در صورتی که اینکو ترمز فقط و فقط در مورد قرارداد فروش بحث مینماید. دوم اینکه گاهی به اشتباه تصور میشود که اصطلاحات بازرگانی بین المللی قواعد اینکو ترمز حاکم بر

قوانین حمل و نقل و قوانین بیمه ای می باشند و این یک تصور اشتباه می باشد. بلکه اینکوترمز به طور مستقل در مورد قرارداد فروش بحث میکند و هر یک از قوانین دیگر به طور مستقل در جای خود تجزیه و تحلیل می شود. در آخرین ویرایش اینکوترمز، اصطلاحات بین المللی، در ۴ گروه زیر طبقه بندی شدند که هر یک از این گروه ها با یکی از حروف انگلیسیه شرح ذیل نامگذاری شدند.

قبل آن که به تقسیم بندی این ۴ گروه پردازیم، رعایت دو نکته زیر الزامی است:

۱- حق جابجایی بین گروه ها وجود ندارد

۲- حق جابجایی بین اصطلاحاتی که در این گروه ها طبقه بندی شدند نیز وجود ندارد.

اولین تقسیم بندی اینکوترمز، به تقسیم بندی ۴ گانه معروف است که به شرح ذیل تقسیم می شوند:

گروه اول = E   گروه دوم = F   گروه سوم = C   گروه چهارم = D

گروه E:

Ex-Works-

در این اصطلاح، صادر کننده کالای مورد نظر را در درب کارخانه ی خود یا انبار خود به وارد کننده تحویل میدهد.

تمامی هزینه ها و ریسک و مسئولیت از لحظه ی تحویل به بعد، از صادر کننده به وارد کننده منتقل می شود. انتخاب شرکت حمل و نقل جهت حمل کالا در اصطلاح EX-W به عهده ی خریدار یا وارد کننده است. فروشنده در این خصوص مسئولیتی ندارد. (شرکت حمل و نقل، بین المللی است) اخذ تمامی مجوز های صدور کالا و هزینه های احتمالی در این اصطلاح به عهده ی وارد کننده است.

نکته: اگر در اصطلاح EX-W به جای عبارت (EX_W)، EX-work loaded ذکر شود، هزینه، ریسک، مسئولیت (هرم) بارگیری در کارخانه یا انبار از وارد کننده به صادر کننده انتقال می یابد.

در حالت عادی، ینی EX-W کالا قبل از بارگیری، تحویل خریدار یا وارد کننده میگردد. اما در حالت EX-W Loaded، کالا روی وسیله ی حمل یا بارگیری شده به خریدار یا وارد کننده تحویل میگردد. برای اینکه هزینه های حمل کاهش یابد، از اصطلاح EX-W Loaded استفاده می شود.

گروه F:

F.C.A.(Free Carrier):

✓ اولین اصطلاح از گروه دوم (F)، F.C.A است ، تحویل کالا در محل مقرر یا تعیین شده در کشور مبدا در FCA، کالای مورد نظر، طبق توافق طرفین، در محل مقرر در کشور مبدا از طرف صادرکننده به واردکننده تحویل می گردد. تمامی هرم از لحظه ی بارگیری تا لحظه ی تحویل در محل مقرر به عهده ی فروشنده است و از لحظه ی تحویل به بعد در ان محل، هرم از فروشنده به خریدار انتقال می یابد. در این اصطلاح، انتخاب شرکت حمل و نقل (بین المللی) به عهده ی خریدار است. اما شرکت حمل و نقل داخلی به عهده ی فروشنده است و خریدار در این موضوع مسئولیتی ندارد.

فرق میان FCA و EX-W

- ۱- در EX-W، تهیه ی مجوز های صدور کالا و هزینه های احتمالی صدور کالا، به عهده ی خریدار یا واردکننده است. در صورتی که در FCA این مسئولیت به عهده ی فروشنده است.
  - ۲- در اصطلاح FCA، محل مقرر یا نقطه ی تعیین شده برای تحویل کالا، در نقطه ای در داخل کشور مبدا میتواند باشد. از جمله درب کارخانه یا انبار فروشنده. (حال سوال این است که اگر محل مقرر تحویل کالا به وارد کننده درب کارخانه یا انبار فروشنده در این اصطلاح باشد، پس تفاوت این اصطلاح با EX-W چیست؟)
- اگر تحویل کالا در اصطلاح FCA محل انبار فروشنده یا درب کارخانه باشد، هزینه، ریسک و مسئولیت بارگیری، بدون ذکر عبارت Loaded، اجبارا به عهده ی صادرکننده است. یعنی کالا را در چنین شرایطی باید روی وسیله ی حمل روی کارخانه یا انبار تحویل واردکننده نماید.
- در چنین شرایطی، تهیه ی مجوز های صادراتی یا هزینه های احتمالی صادرات اجبارا به عهده ی فروشنده است.

-(Free Alongside Ship)F.A.S-

✓ دومین اصطلاح در گروه (F) F.A.S است (Free Alongside ship)

تحویل کالا روی اسکله در بندر کشور مبدا

در این اصطلاح، فروشنده کالای مورد نظر را بعد از تخلیه روی اسکله در بندر مبدا به خریدار تحویل می نماید. تمامی هرم تا لحظه ی تحویل روی اسکله به عهده ی فروشنده است و از لحظه ی تحویل به بعد هرم از فروشنده به خریدار محول می شود. در این اصطلاح نیز تهیه ی مجوز های صادراتی، و هزینه های احتمالی صادراتی به عهده ی فروشنده است و انتخاب شرکت حمل و نقل بین المللی به عهده ی خریدار است.

بحث دوبه کاری:

این بحث وقتی پیش می آید که کشتی به هر دلیلی نتواند مماس به اسکله لنگر بیندازد. در چنین شرایطی بین اسکله و کشتی فاصله بوجود می آید. هرم انتقال این فاصله تا کنار کشتی به عهده ی فروشنده است (اجبارا). به این وسیله Barrage می گویند. این وسیله، وسیله ی حمل مجدد کالا از روی اسکله تا کنار کشتی در شرایطی است که بحث دوبه کاری بوجود بیاید.

-(Free On Board)F.O.B-

✓ اصطلاح سوم در گروه (F) F.O.B است (Free On Board)

✓ تحویل کالا روی عرشه کشتی در بندر مبدا

در این اصطلاح، فروشنده موظف به تحویل کالا به خریدار تا زمانی که کالا از نرده ی کشتی (ships rail) عبور مینماید، میباشد.

تمامی هرم ها تا هنگام عبور کالا از ships rail به عهده ی فروشنده است. اما زمانی که کالا از نرده ی کشتی عبور کرد، هرم بسته به اصطلاحات زیر در FOB متفاوت است:

• در اصطلاح FOB، دو عبارت به نام های Stow و Trimmed وجود دارد که "Stow" به معنای چیدمان کالای غیرفله ای است (کانتینر). و "Trimmed" به معنای نظم بخشیدن (آرایش دادن) کالاهای غیر فله ای روی عرشه کشتی است (غلات)

• اگر در اصطلاح FOB عبارت "Stow" اضافه شد، و اصطلاح به صورت FOB to Stowed در اسناد ذکر گردید، به این معناست که هرم چیدمان کالا روی عرشه کشتی، به عهده ی فروشنده یا صادر کننده است. اگر با اصطلاح FOB، عبارت "Trimmed" ذکر گردید و به صورت FOB to Trimmed در اسناد ذکر شد، به این معناست که نظم بخشیدن (آرایش دادن) کالای فله، روی عرشه کشتی به عهده ی صادر کننده است.

نکات کلی در خصوص گروه های E و F

- ۱- در تمامی اصطلاحات این دو گروه، انتخاب شرکت حمل و نقل به عهده ی خریدار است.
- ۲- در بین تمامی اصطلاحات این دو گروه، (سایر گروه ها) فقط در اصطلاح EX-W است که تهیه ی مجوز های صادراتی و هزینه های احتمالی صادرات به عهده ی وارد کننده است. در تمامی اصطلاحات اینکوترمز، به عهده ی صادر کننده یا فروشنده است.
- ۳- در تمامی اصطلاحات مربوط به این دو گروه، هرم از فروشنده به خریدار یا صادر کننده به وارد کننده هنگامی منتقل میشود که کالای مورد نظر هنوز داخل کشور مبدا قرار دارد و خارج نشده است.

سوالات

۱- در کدامیک از اصطلاحات اینکوترمز، انتخاب شرکت حمل و نقل به عهده ی خریدار و تحویل روی اسکله است؟

آن اصطلاح را همراه با نکات آن توضیح دهید.

۲- در کدامیک از اصطلاحات اینکوترمز، انتخاب شرکت حمل و نقل به عهده ی خریدار بوده و تهیه ی مجوز های صادراتی به عهده ی فروشنده است.

۳- در کدامیک از اصطلاحات اینکوترمز، تهیه ی مجوز های صادراتی به عهده ی وارد کننده است؟
این اصطلاح را توضیح دهید و با کدامیک از اصطلاحات دیگر احتمال نقطه ی اشتراک تحویل کالا وجود دارد؟

۴- در کدامیک از اصطلاحات اینکوترمز، تهیه ی مجوز های صادراتی و هزینه ی احتمالی صادرات به عهده ی فروشنده است و تحویل کالا روی عرش کشتی در بندر کشور مبدا است؟

گروه C

C.F.R-(cost and freight):

✓ تحویل کالا در بندر مقصد روی عرشه کشتی. در این اصطلاح فروشنده (صادر کننده) موظف است کالای مورد نظر را در بندر مقصد روی عرشه کشتی به خریدار (وارد کننده) یا نماینده قانونی ایشان تحویل نماید. تمام هرم از جمله انتخاب شرکت حمل و نقل و هزینه انعقاد قرارداد حمل و پرداخت کرایه حمل تا بندر مقصد روی عرشه کشتی به عهده فروشنده (صادر کننده) می باشد و از لحظه تحویل ببعده، هرم از صادر کننده به وارد کننده یا نماینده قانونی ایشان انتقال می یابد. در این اصطلاح اگر بحث دوجه کاری مطرح شود هزینه ها اجباراً در این خصوص به عهده صادر کننده می باشد یعنی صادر کننده در هر حالت موظف به تحویل کالا روی عرشه کشتی مماس به اسکله قبل از تخلیه به خریدار می باشد.

*نکته: در اصطلاح C.F.R، در طول دوره حمل بین المللی کلیه هزینه ها از جمله هزینه کرایه حمل و نقل به عهده صادر کننده، اما ریسک و مسئولیت طول دوره حمل همچنان در این اصطلاح به عهده وارد کننده می باشد.

دو عبارت Full Liner و Free out در این اصطلاح وجود دارد و به این معنا می باشد که اگر عبارت C.F.R بصورت Free out C.F.R در اسناد ذکر گردید تأکیدی بر اجرای تعهد C.F.R از طرف طرفین در بندر مقصد می باشد و از لحاظ معنی و مفهوم هیچ تفاوتی با C.F.R به تنهایی ندارد، اما اگر اصطلاح

C.F.R Full Liner بصورت C.F.R در اسناد بازرگانی ذکر گردید به این معناست که هرم تخلیه در بندر مقصد از عرشه کشتی به اسکله از خریدار به فروشنده انتقال می یابد یعنی در چنین شرایطی که Full Liner در اسناد ذکر شده است، فروشنده موظف به تحویل کالا روی اسکله در بندر مقصد می باشد.

-(Cost Insurance Freight)C.I.F-

✓ تمام توضیحاتی که در خصوص اصطلاح C.F.R داده شد در مورد C.I.F هم صدق مینماید با این تفاوت که در توضیح C.I.F هنگام بحث هزینه ها، عبارت داخل پرانتز از جمله بیمه به آن اضافه می شود که در اینجا هزینه بیمه کالا اجباراً به عهده فروشنده است و خریدار در آن نقشی ندارد البته منظور از هزینه بیمه، بیمه حداقلی است و اگر خریدار بخواهد کالای خود را بیمه تکمیلی نماید مابه التفاوت حق بیمه تکمیلی را خود پرداخت نماید.

*نکته: در C.I.F عبارتهای Full Liner و Free out وجود ندارد و تحویل کالا در هر حالتی روی عرشه کشتی می باشد.

سوالات

- ۱- در کدام یک از اصطلاحات اینکوترمز به صراحت بحث بیمه مطرح شده است و پرداخت آن اجباراً به عهده فروشنده است، این اصطلاح را بطور کامل تشریح نمایید؟
- ۲- در کدام یک از اصطلاحات اینکوترمز تحویل کالا در بندر مقصد و ریسک مسئولیت و طول دوره حمل همچنان به عهده خریدار می باشد؟

-(Carriage Pay To...)C.P.T-

✓ تحویل کالا در مقصد تعیین شده در اسناد بعد از تخلیه به خریدار. در این اصطلاح فروشنده موظف است کالای مورد موضوع قرارداد فروش را در مقصد تعیین شده در اسناد بعد از تخلیه به خریدار یا نماینده قانونی آن تحویل نماید. تمام هرم تا اولین مقصد بعد از تخلیه به عهده فروشنده می باشد اما از لحظه تحویل به بعد هرم از

فروشنده به خریدار انتقال می یابد. انتخاب شرکت حمل و نقل و پرداخت کرایه حمل در این اصطلاح به عهده فروشنده می باشد و خریدار در این خصوص مسئولیتی ندارد.

*نکته: در صورتیکه مقصد اولیه یا نقطه تعیین شده در C.P.T مقصد نهایی باشد در این صورت تمام هرم از ابتدا تا مقصد اجباراً به عهده فروشنده می باشد و خریدار فقط هرم ترخیص کالا در مقصد را به عهده دارد.

-(Carriage Insurance Pay To...)C.I.P.T-

✓ تمام مباحثی که در خصوص C.P.T مطرح گردید در مورد C.I.P.T هم صدق می نماید به اضافه اینکه در بحث C.P.T هر جا بحث هزینه ها مطرح گردید عبارت (از جمله بیمه) به آن اضافه می گردد. لازم به ذکر است در این اصطلاح مثل اصطلاح C.I.F هزینه بیمه کالا اجباراً به عهده فروشنده می باشد البته منظور از هزینه بیمه، یک بیمه حداقلیست و در صورتیکه خریدار بخواهد کالای مورد نظر را بیمه تکمیلی نماید در این صورت مازاد حق بیمه تکمیلی را نیز باید خود پرداخت نماید.

سوالات

- ۱- در کدام یک از اصطلاحات اینکوترمز بحث بیمه مطرح است و تحویل کالا در مقصد نهایی می باشد؟
- ۲- در کدام یک از اصطلاحات اینکوترمز بحث بیمه مطرح است و تحویل کالا روی عرشه کشتی است؟
- ۳- در کدام یک از اصطلاحات اینکوترمز تحویل کالا روی عرشه کشتی و انتخاب شرکت حمل و نقل به عهده خریدار است؟

-طبق ماده ۱ قانون امور گمرکی اصطلاحات زیر عبارتند از:

- ۱) اماکن گمرکی: انبارها، باراندازها، اسکله‌ها، فرودگاهها، ایستگاههای راه آهن، محوطه‌ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می شود. این اماکن میتواند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه‌های عمومی باشد.
- ۲) قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می شود.
- ۳) تشریفات گمرکی: کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می شود.

۴) حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

۵) اظهار کالا: بیانیه‌ای کتبی یا شفاهی است که براساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی مورد نظر خود را درباره کالا مشخص می‌کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می‌دهد.

۶) اظهارکننده: صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را برابر مقررات این قانون به گمرک اظهار می‌کند. در اظهار الکترونیکی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقومی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به‌عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی اظهارکننده شناخته می‌شود.

۷) کالای گمرک‌نشده: کالایی که تحت نظارت و کنترل گمرک است ولی تشریفات گمرکی آن به‌طور کامل انجام نشده است.

۸) ترخیص: خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است.

گروه D

(Delivered At Terminal)D.A.T-:

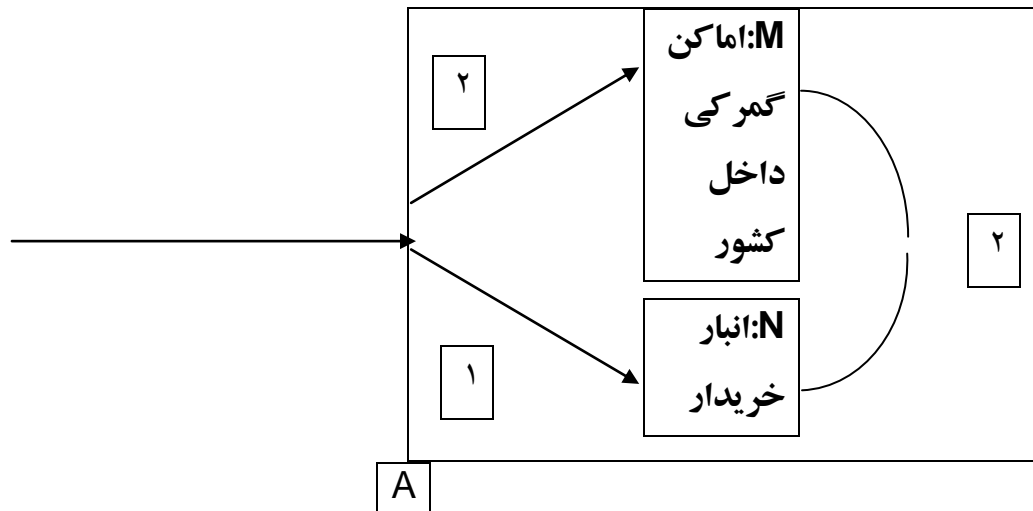
تحویل کالا در مقصد تعیین شده یا مکان تعیین شده بعد از تخلیه کالا. منظور از مقصد یا مکان تعیین شده، اماکن گمرکی هستند. در این اصطلاح فروشنده موظف است کالای مورد نظر را در مقصد تعیین شده (مقصد نهایی) به واردکننده یا نماینده قانونی ایشان بعد از تخلیه تحویل نماید. تمام هرم تا لحظه تحویل به عهده فروشنده می‌باشد اما از لحظه تحویل بعد، هرم از فروشنده به خریدار انتقال می‌یابد. از جمله بحث اظهار، تشریفات و پرداخت حقوق ورودی و عوارض گمرکی در این اصطلاح به عهده خریدار می‌باشد و فروشنده هیچگونه مسئولیتی در این خصوص ندارد. انتخاب شرکت حمل و نقل بین‌المللی به عهده فروشنده است.

-(Delivery At Paid)DAP-

تحويل کالا در مکان تعیین شده روی وسیله حمل به خریدار. تمام توضیحاتی که در اصطلاح D.A.T گفته شد در اینجا صادق است با این تفاوت که در D.A.P تحويل کالا به خریدار یا واردکننده یا نماینده قانونی ایشان در مکان تعیین شده روی وسیله حمل می باشد یعنی در این اصطلاح، هرم تخلیه در مقصد به عهده خریدار است.

-(Delivery Duty Paid)D.D.P-

تحويل کالا بعد از انجام تشریفات گمرکی و ترخیص و پرداخت حقوق و عوارض گمرکی در انبار روی وسیله حمل به خریدار. در این اصطلاح فروشنده موظف است کالای موضوع قرارداد فروش را بعد از انجام تشریفات گمرکی و ترخیص کالا و پرداخت حقوق و عوارض گمرکی در انبار خریدار روی وسیله حمل تحويل نماید. تمام هرم تا لحظه تحويل به عهده فروشنده می باشد اما از لحظه ببعدهم به خریدار منتقل می شود.

A: مرز ورود

M: اماکن گمرکی داخل کشور

N: انبار خریدار (واردکننده)

۱: روی وسیله حمل

۲: ترانزیت (عبور) داخلی - ماده ۵۹ قانون امور گمرکی -

الف) در اصطلاح D.D.P با توجه به اینکه حقوق و عوارض گمرکی مطرح است و پرداخت آن به عهده فروشنده می باشد، بنابراین در کشور مقصد به تبع آن انجام تشریفات گمرکی در اماکن یا قلمرو گمرکی نیز به عهده فروشنده می باشد. برای انجام تشریفات گمرکی، فروشنده بسته با اینکه کالا در مرز ورود یا یکی از اماکن گمرکی داخل کشور ترخیص شود، متفاوت است و این تفاوت را در اسناد گمرکی که به دست ترخیص کننده یا فروشنده رسیده است، مشخص می نماید. در این حالت فرض می شود که در اسناد صادر شده نقطه انتقال هر م، انبار صاحب کالا (نقطه N) ولی محل ترخیص قطعی و پرداخت حقوق عوارض گمرکی نقطه A یا مرز ورود می باشد. در این حالت فروشنده بعد از آنکه کالا را در نقطه A یا مرز ورود تخلیه نمود یا بسته به نوع کالا در صورتیکه حمل یکسره باشد (حمل یکسره: ورود کالا به اماکن گمرکی و خروج کالا از اماکن مذکور بدون تخلیه و تحویل در این اماکن با رعایت مقررات این قانون است.)، در این شرایط فروشنده موظف است کالا را طبق بند الف ماده ۴۷ قانون امور گمرکی مصوب ۹۰ اظهار نماید و بعد از اظهار کالا و انجام تشریفات گمرکی روی کالا و پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و تهیه مجوزهای قانونی، پروانه وارداتی یا برگ سبز گمرکی را دریافت نموده و کالا را از گمرک ترخیص می نماید بعد از ترخیص کالا از گمرک اگر موضوع کالای مورد نظر در چارچوب حمل یکسره، تشریفات گمرکی آن انجام شده باشد با همان وسیله حمل کالا مستقیماً از گمرک خارج و از مسیر ۱ به نقطه N انتقال داده میشود و در نقطه N روی وسیله حمل به خریدار تحویل می گردد.

ب) در این حالت فرض می شود قرارداد فروش در چارچوب D.D.P منعقد شده است ولی محل ترخیص قطعی کالا یا انجام تشریفات گمرکی (نقطه M) یا یکی از اماکن گمرکی داخل کشور مقصد میباشد. در این حالت فروشنده طبق قواعد D.D.P ناچار است ۲ رویه از رویه های موضوع ماده ۴۷ قانون امور گمرکی را انجام دهد. بنابراین بعد از رسیدن کالا به نقطه A یا مرز ورود، چون محل ترخیص قطعی کالا نقطه M می باشد، مجبور است در اماکن گمرکی یا قلمرو گمرکی مرز ورود، کالای مورد نظر را به منظور رویه عبور (ترانزیت) داخلی موضوع ماده ۵۹ ق.ا.گ اظهار نماید و بعد از انجام تشریفات گمرکی مربوط به ترانزیت داخلی و تأمین ضمانتهای لازم بسته به نوع کالا (منظور از نوع کالا این است که کالای مورد نظر طبق کدامیک از کالاهای موضوع ماده ۲ مقررات صادرات و واردات، طبقه بندی می شود) کالا را بصورت کالای گمرک نشده ترخیص و تحت نظارت گمرک از مسیر ۲ به نقطه M انتقال میدهد و در نقطه M کالای مورد نظر را تحویل گمرک داده و گمرک پس از بررسی اولیه در این نقطه و تحویل سالم کالا از لحاظ کمی و کیفی، رسید (برگه) تصفیه را به آورنده کالا تحویل نموده و به استناد این رسید تعهد یا

تضمین گذاشته شده در مرز را تصفیه نماید و بعد از تصفیه در مرز مجدداً جهت انجام تشریفات گمرکی و ترخیص قطعی کالا از گمرک به اماکن گمرکی نقطه M مراجعه و پس از تهیه مجوزهای قانونی و پرداخت حقوق ورودی و عوارض گمرکی، کالا را از گمرک ترخیص قطعی نموده و پروانه ورودی یا برگ سبز گمرکی را دریافت نموده و از مسیر ۲ (ادامه این مسیر)، کالا را به نقطه N انتقال می دهد و در نقطه N روی وسیله حمل، آن را به خریدار تحویل مینماید.

فصل دوم

✓ قانون مقررات صادرات و واردات سال ۹۳	۲۴ ماده
✓ آیین نامه قانون مقررات صادرات و واردات سال ۹۳	۴۶ ماده
✓ قانون ساماندهی مبادلات مرزی ۹۳	۱۲ ماده
✓ آیین نامه قانون ساماندهی و مبادلات مرزی ۹۳	۱۴ ماده
✓ قانون امور گمرکی مصوب ۹۰	۱۶۵ ماده
✓ آیین نامه قانون امور گمرکی مصوب ۹۰	۲۲۱ ماده

قانون مقررات صادرات و واردات :

ماده ۲: کالاهای صادراتی و وارداتی به سه گروه زیر تقسیم می شوند:

- (۱) کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد.
- (۲) کالای مشروط: کالایی است که صدور یا ورود آن با کسب مجوز امکان پذیر است.
- (۳) کالای ممنوع: کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام (به اعتبار خرید و فروش یا مصرف) و یا بموجب قانون ممنوع گردد.

تبصره ۱- دولت می تواند بنا به مقتضیات و شرایط خاص زمانی با رعایت قوانین مربوطه صدور یا ورود بعضی از کالاها را ممنوع نماید.

تبصره ۲- نوع و مشخصات کالاهای هر یک از موارد سه گانه فوق الذکر براساس آیین نامه ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد، معین خواهد شد.

ماده های ۱۱۹ تا ۱۲۱ در مورد معافیت ها و ماده های ۱۲۲ تا ۱۲۷ در مورد ممنوعیت ها بحث می کند:

ماده ۱۱۹- علاوه بر معافیت های مذکور در جدول تعرفه گمرکی ضمیمه آییننامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیت های دیگری که به موجب قوانین، تصویبنامه ها، موافقتنامه ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشد:

الف - کالاهای مورد استفاده متعلق به رؤسای کشورهای خارجی و همراهان آنها

ب -

۱- کالای مورد استفاده رسمی مأموریت‌های سیاسی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران سیاسی و خانواده آنان موضوع ماده (۳۶) قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی، مصوب ۱۳۴۳/۷/۲۱ به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد

۲- کالای مورد استفاده رسمی مأموریت‌های کنسولی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران کنسولی خارجی و اعضای خانواده آنان که اهل خانه او می‌باشند در حدود قانون کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۴ به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد

۳- کالای مورد استفاده رسمی نمایندگی‌های سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی وابسته به آن و کالای مورد استفاده کارکنان و کارشناسان سازمان ملل متحد، مأمور خدمت در ایران در حدود قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمان ملل متحد مصوب ۱۳۵۲/۱۲/۱۳ و قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های تخصصی ملل متحد مصوب ۱۳۵۲/۱۲/۲۰ با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد

۴- کالای مورد استفاده کارشناسان خارجی اعزامی از محل کمک‌های فنی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کشورهای خارجی و مؤسسات بین‌المللی به ایران، برابر آییننامه مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۳ با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد و اشیاء مورد استفاده رسمی بازرسان سازمان کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی در حدود قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به‌کارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها مصوب ۱۳۷۶/۵/۵ و سایر کنوانسیون‌های بین‌المللی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آن پیوسته است و یا می‌پیوندد در حدود مقررات این کنوانسیونها

۵ - آلات و ادوات حفاری و مواد شیمیایی و وسایل عملیات علمی و فنی وارد شده توسط هیأت‌های علمی باستان‌شناسی کشورهای عضو سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری و گمرک ایران در هر مورد برای حفاری و اکتشافات علمی

پ - رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوایی که امکان ساخت داخلی آنها در کشور فراهم نیست به پیشنهاد شرکت فرودگاههای کشور و موافقت وزارت راه و شهرسازی و تأیید وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی

ت - تجهیزات نظامی اعم از اسلحه و مهمات، لوازم مخابراتی نظامی، مواصلاتی، تانک و سایر ارابه‌های زرهپوش جنگی و وسایل نقلیه خاص دفاعی بهاستثناء سواری و سواری کار و مواد اولیه برای ساخت اقلام یاد شده که با تأیید کتبی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح از بودجه دولت یا از محل هر اعتبار دیگری که به همین منظور تخصیص یافته و به تصویب دولت رسیده است و به صورت انحصاری برای مصارف وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح و انتظامی خریداری و بهطور مستقیم بهنام سازمانهای مذکور از خارج وارد شده

تبصره - وزرای امور اقتصادی و دارایی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بنا به دلایل نظامی و امنیتی میتوانند کالای وارده را از بازرسی معاف و مراتب را به گمرک اعلام نمایند.

ث - اقلام و تجهیزات خاص اطلاعاتی با تأیید کتبی وزیر اطلاعات

تبصره ۱- اقلام مزبور از بازرسی و بازرسی معاف اند.

تبصره ۲- مقررات این بند شامل صادرات کالاهای مذکور نیز میشود.

ج - کالای عبوری خارجی، مرجوعی، انتقالی، کران بری (کابوتاژ)، واردات موقت، واردات موقت برای پردازش

چ - اسباب سفر و لوازم شخصی و اشیاء غیرمستعمل و مواد خوراکی غیرتجاری همراه مسافر

تبصره - سقف ارزش معافیت اقلام موضوع این بند در مورد هر مسافر مبلغی است که به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب هیأت وزیران تعیین میشود. در صورت افزایش، مازاد بر آن با حفظ جنبه غیرتجاری مشمول پرداخت حقوق ورودی میشود.

ح - لوازم خانه و لوازم شخصی ایرانیان مقیم خارج که مدت اقامت آنان در خارج یکسال یا بیشتر باشد و لوازم خانه و اشیاء اتباع خارجی دارای اجازه اقامت که به ایران وارد میشوند مشروط بر این که:

۱- لوازم و اشیاء مزبور از یک ماه قبل تا نه ماه بعد از ورود شخص به قلمرو گمرکی وارد شود موارد قوه قهریه (فورس ماژور) به تشخیص گمرک ایران مستثنی است.

۲- لوازم و اشیاء مزبور به تشخیص گمرک با وضع و شؤون اجتماعی آنان متناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد.

۳- در پنج سال گذشته، از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند.

تبصره ۱- کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یکساله یا بیشتر به خارج از کشور اعزام میشوند در صورتی که قبل از پایان مأموریت و توقف یکساله از خارج احضار شوند همچنین ایرانیانی که به تشخیص وزارت امور- خارجه به ناحق از کشور محل سکونت اخراج میشوند مشمول شرط مدت یک سال توقف مذکور در این بند نیستند.

تبصره ۲- منظور از لوازم خانه اشیائی است که به طور عرفی مورد استفاده شخص و یا خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل قرار می گیرد.

تبصره ۳- اشخاصی که با رعایت مقررات مربوطه از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد میگردند نیز مشمول تسهیلات این بند میشوند.

خ- آلات و ابزاردستی اعم از برقی و غیربرقی مربوط بهکار یا حرفه ایرانیان شاغل در خارج و خارجیانی که به ایران میآیند مشروط بر این که:

۱- اشتغال آن افراد به حرفه و پیشه و کار مورد ادعاء به تصدیق مقامات کنسولی ایران در کشور محل اقامت قبلی آنان برسد. در نقاط فاقد مقامات کنسولی ایران ارائه گواهی مقامات محلی کفایت میکند.

۲- از یک ماه قبل از ورود تا نه ماه بعد از ورود آنان به قلمرو گمرکی برسد.

د- لوازم شخصی، لوازم خانه و آلات و ابزار کار دستی ایرانیان مقیم خارج که فوت میشوند، با ارائه صورتمجلس ماترک که حداکثر ظرف یکسال بعد از فوت، توسط مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران تنظیم گردد و حداکثر تا یک سال بعد از صدور گواهی انحصار وراثت وارد کشور شود.

تبصره - مقامات محلی به تشخیص وزارت امور خارجه در مواردی که مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت نباشند، صلاحیت تنظیم صورتمجلس مذکور را دارند.

ذ- دارو و لوازم طبی و بیمارستانی مورد احتیاج درمانی و بهداشتی مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه با گواهی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تبصره - فهرست این مؤسسات با تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ر- وسائط نقلیه از جمله آمبولانس، خودروهای فرماندهی امداد و نجات، خودروهای ویژه امداد و نجات بهاستثناء سواری، دارو، لوازم پزشکی طبی و بیمارستانی، بالگرد و قایق امدادی، موادغذایی، پوشاک، پتو، چادر، خانههای پیشساخته یا سایر کالاهای امداد و نجات مورد نیاز که بهمنظور کمک به آسیب‌دیدگان از بلایای طبیعی یا حوادث غیرمترقبه یا سایر وظایف و مأموریت‌های تصریح شده در اساسنامه هلال احمر جمهوری اسلامی ایران که بهنام هلال احمر جمهوری اسلامی ایران وارد میشود با تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی

تبصره - تشریفات گمرکی و ترخیص کالاها و اقلام وارداتی و اهدائی به هنگام وقوع بحرانها و سوانح و حوادث غیرمترقبه ملی و منطقهای در کمترین زمان ممکن بهعمل می‌آید.

ز- اشیاء باستانی مربوط به میراث فرهنگ و تمدن ایران، اعم از اینکه از قبل به خارج از کشور برده شده یا در خارج از کشور بهدست آمده باشد با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ژ- ورود اشیاء هنری و فرهنگی بهمنظور تشکیل بایگانی موزهها و نمایشگاههای فرهنگی و هنری، کتابخانه ها و مبادلات فرهنگی و هنری و تعمیر و مرمت آثار باستانی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حسب مورد

س - اشیاء عتیقه مربوط به میراث فرهنگ و تمدن سایر کشورها که برای ایجاد یا تکمیل موزههای عمومی وارد کشور میشود به تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ش - کالاهای صادراتی که به هر علت عیناً بازگشت داده شود با رعایت مقررات ماده (۶۵) این قانون

تبصره - منظور از کلمه عیناً در این قانون آن است که روی کالای صادراتی بازگشت شده به کشور، در خارج عملی انجام و یا از آن استفاده نشده باشد.

ص - سوخت و روغن مصرفی وسایل نقلیه به میزان متعارف در ورود و خروج از کشور

ض - نمونه‌های تجاری بیبها که به تشخیص گمرک ذاتاً قیمتی نداشته و در عرف قابل خرید و فروش نباشد، با رعایت کنوانسیون مربوطه

تبصره - درمورد نمونه‌های دارای بهای ذاتی صاحب کالا میتواند با حضور مأموران گمرک آن را غیرقابل فروش ساخته و ترخیص نماید.

ط - مدالها، نشانها و تندیسهای اعطائی از طرف دولتها و مؤسسات خارجی بین المللی به طور رسمی به اتباع ایران

ظ - هواپیماهای باری و مسافری

ع - کالانما (کاتولوگ)، دفترک (بروشور)، تقویم، لوحهای فشرده تبلیغاتی، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، اسناد مربوط به حمل کالا، نقشه‌های فنی فاقد جنبه تجاری

غ - واردات ماشینآلات خط تولید به تشخیص وزارت صنایع و معادن توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز

تبصره ۱- کالاهای موضوع این ماده مشمول محدودیتها و ممنوعیتها به استثناء محدودیتها و ممنوعیتهای شرعی و قانونی با رعایت مقررات فصل دوم از بخش نهم این قانون با عنوان «ممنوعیتها» نمیشود.

تبصره ۲- معافیتهای موضوع بندهای (چ) تا (د) این ماده شامل وسایل نقلیه نیست.

ماده ۱۲۰- کالاهای موضوع بندهای (ب)، (ث)، (ذ)، (ر) و (ژ) ماده (۱۱۹) این قانون و کالاهایی که بهموجب قوانین خاص یا تصویبنامه‌های هیأت وزیران با معافیت از حقوق ورودی ترخیص میشوند اگر قبل از انقضاء ده سال از تاریخ ترخیص آن به شخص دیگری که حق استفاده از معافیت با همان شرایط را ندارد به هر عنوان اعم از قطعی یا

وکالتی واگذار شود باید وجوه متعلقه را با کسر مبلغی که به تناسب فرسودگی و استهلاک در نظر گرفته میشود، پرداخت کند.

مواردی که طبق مقررات مربوط برای واگذاری نحوه دیگری مقرر شده باشد، مستثنی است.

تبصره - واگذاری کالای موضوع این ماده قبل از پنج سال از تاریخ ترخیص مستلزم اخذ مجوزهای ورود است.

ماده ۱۲۱- حقوق ورودی قطعات و لوازم و موادی که برای مصرف در ساخت یا مونتاژ یا بستهبندی اشیاء یا مواد یا دستگاهها وارد میگردد در مواردی که مشمول ردیفی از جدول تعرفه شود که مجموعاً مأخذ حقوق ورودی آن بیشتر از جمع مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده باشد به تشخیص و نظارت وزارت صنعت، معدن و تجارت به مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده مربوط وصول میشود.

ممنوعیت ها

مبحث اول - ممنوعیتها در ورود قطعی

ماده ۱۲۲- ورود قطعی کالاهای مشروحه زیر ممنوع است:

الف - کالاهای ممنوعه براساس شرع مقدس اسلام و بهموجب قانون

ب - کالاهای ممنوعه شده به موجب جدول تعرفه گمرکی یا تصویب نامه های متکی به قانون

پ - اسلحه از هر قبیل، باروت، چاشنی، فشنگ، گلوله و سایر مهمات جنگی، دینامیت و مواد محترقه و منفجره مگر

با اعلام و موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

ت - مواد مخدر و روانگردان از هر قبیل و پیشسازهای آنها مگر با موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی در هر مورد

ث - دستگاههای فرستنده از هر نوع و قطعات متعلق به آنها مگر با موافقت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در

هر مورد

ج - دستگاه مخصوص عکاسی و فیلمبرداری هوایی مگر با موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

چ - سامانه (سیستم) های استراق سمع، فرستندهها و ضبطکنندههای کوچک اعم از ریزدوربینها و ریزمیکروفونها با قابلیت جاسوسی و فرستندههای خاص و پوششی با سرعت بالا، انواع کالا یا سامانه (سیستم) های با قابلیت کنترل و شنود ارتباطات با سیم و بیسیم (مونیتورینگ) و سامانه (سیستم) های رمزکننده که در راستای اهداف جاسوسی کاربرد دارند مگر با موافقت وزارت اطلاعات در هر مورد

تبصره ۱- ورود کالاهای الکترونیکی و مخابراتی با کاربرد تجاری و مدل خاص که مورد سوءاستفاده جاسوسی قرار میگیرند و همچنین کالاها و مواد دارویی، غذایی، معدنی، سموم و مواد آلی که بهعنوان کالای دو منظوره مورد سوءاستفاده بیوتروریزم قرار میگیرند براساس اعلام وزارت اطلاعات حسب مورد ممنوع میگردد.

تبصره ۲- فهرست و مشخصات کالاهای موضوع این بند و تبصره (۱) توسط وزارت اطلاعات تعیین و به گمرک ایران اعلام میگردد.

ح - حاملین صوت و تصویر ضبط شده خلاف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

خ - کتاب، روزنامه، مجله، صور، علامت و هر نوع نوشته مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

د- کالاهای دارای عبارت یا علامتی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور روی خود آنها یا روی لفاف آنها و یا در اسناد مربوط به آنها

ذ- اسکناس های خارجی از جریان قانونی خارج شده، اسکناس، تمبر و برچسب (باندربول) تقلبی و بلیط بخت آزمایی (لاتاری)

ر- کالاهای دارای نشانی یا نام یا علامت یا مشخصات دیگری بر روی خود کالا یا روی لفاف آنها به منظور فراهم کردن موجبات اغفال خریدار و مصرفکننده نسبت به سازنده یا محل ساخت یا خواص یا مشخصات اصلی آن کالا تبصره - کالایی که با نظارت و تأیید گمرک موجبات اغفال در آنها محو گردد، از شمول بند فوق مستثنی است.

ز- کالاهای ممنوع الورد به موجب قوانین خاص

ماده ۱۲۳- در ورود موقت و عبور داخلی، محدودیتهای ذیل قابل اعمال است:

الف - ورود موقت و عبور داخلی کالاهایی که به موجب قانون ممنوع گردیده است، امکانپذیر نیست.

ب - ورود موقت و عبور داخلی کالاهای موضوع بندهای (پ) تا (ج) ماده (۱۲۲) این قانون منوط به موافقت وزارتخانه های مربوطه است.

پ - ورود موقت کالاهای موضوع بندهای (چ) و (ح) ماده (۱۲۲) این قانون ممنوع است ولیکن عبور داخلی این کالاها منوط به موافقت وزارتخانههای مربوطه است.

ت - ورود موقت و عبور داخلی کالاهای مجاز مشروط، با موافقت گمرک ایران امکانپذیر است.

مبحث سوم - ممنوعیتهای در عبور خارجی

ماده ۱۲۴- فهرست کالاهای ممنوعه برای عبور خارجی و عمل انتقال (ترانشیمنت) توسط شورای امنیت کشور تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران میرسد.

ماده ۱۲۵- دولت میتواند با صدور تصویبنامه، عبور خارجی، ورود موقت، عمل انتقال یا کرانبری (کابوتاژ) هر کالایی را به اقتضاء مصالح اقتصادی یا امنیت عمومی یا بهداشتی منع یا مقید به شرایطی کند.

مبحث چهارم - ممنوعیتهای در صادرات

ماده ۱۲۶- کالاهای زیر قابلیت صدور قطعی ندارد:

الف - کالاهای ممنوعالصدور براساس شرع مقدس اسلام و یا بهموجب قانون

ب - اشیاء عتیقه یا میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

پ - اقلام دامی یا نباتی و گونههای جانوری برای حفظ ذخایر ژنتیک یا حفاظت محیط زیست طبق فهرست اعلامی از سوی سازمانهای مربوطه

ت - سایر کالاهای ممنوعالصدور بهموجب قوانین خاص

ماده ۱۲۷- ورود و ترخیص کالاها تحت هر یک از رویه‌های گمرکی که بنا به ملاحظات بهداشتی، قرنطینه‌ها، ایمنی و زیست محیطی و نظایر آن براساس قانون مستلزم اعلام‌نظر سازمان‌های مربوطه باشد، موکول به اخذ گواهی از این سازمانها است.

انواع مجوزها:

- ۱- مجوز ورود (ثبت سفارش): مجوز ورود فقط ورود کالا را شامل می‌شود و با ترخیص متفاوت است.
- ۲- مجوز ترخیص: مجوزهایی هستند که بعد از اخذ مجوز ورود جهت ترخیص قطعی کالا در گمرک باد ارائه گردد (مثل استاندارد، بهداشت و...).

✓ ثبت سفارش مجوز سازمان یا ارگان یا نهاد دیگر را نیز اعلام می‌دارد. (مجاز مشروط)

تفاوت مجوز ورود با مجوز ترخیص: مجوز ورود اجازه ورود به اماکن گمرکی یا قلمرو گمرکی است اما مجوز ترخیص مجوزهایی هستند که در هنگام انجام تشریفات گمرکی کالا، بسته به نیاز توسط گمرک اخذ می‌گردد. لازم به ذکر است که اخذ آن توسط گمرک است ولی صدور این مجوزها توسط سازمان یا ارگان دیگری است که **صاحبان کالا** هنگام ترخیص کالا از گمرک باید آن را به گمرک ارائه نمایند.

اماکن گمرکی: انبارها، باراندازها، اسکله‌ها، فرودگاهها، ایستگاههای راه‌آهن، محوطه‌ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می‌شود. این اماکن میتواند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه‌های عمومی باشد.

قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می‌شود

تشریفات گمرکی: کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می‌شود.

صاحب کالای تجاری: شخصی است که نسخ اصلی اسناد خرید و حمل به نام او صادر شده (و در مورد کالای خریداری شده با تعهد سامانه بانکی، آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و ترخیصیه نیز به نام او باشد یا اسناد مزبور به نام وی ظهنویسی و صحت امضاء واگذارنده از طرف مقام صلاحیتدار گواهی شده باشد.

ماده ۳: در مورد کارت بازرگانی صحبت می کند: مبادرت به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تأیید وزارت بازرگانی می‌رسد.

تبصره ۱- ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی مطابق آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- مرجع رسیدگی و اظهارنظر قطعی هنگام بروز اختلاف بین متقاضی کارت و اتاق، وزارت بازرگانی می‌باشد.

تبصره ۳- شرکتهای تعاونی مرزنشین، ملوانان، پيله وران و کارگران ایرانی مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن کارت بازرگانی معاف می‌باشند.

✓ کالاهای تجاری که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی وارد می‌شود مستلزم کارت بازرگان هستند.

کالای تجاری: کالایی که به تشخیص گمرک ایران برای فروش صادر یا وارد می‌گردد اعم از این که به همان شکل یا پس از انجام عملیات اعم از تولیدی، تفکیک و بسته‌بندی به فروش برسد.

در مورد ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی ماده ۱۰ آیین‌نامه مقررات صادرات و واردات و ماده ۱۱۴ قانون امور گمرکی در مورد ابطال کارت توضیح می‌دهد:

ماده ۱۰: در اجرای ماده (۳) قانون، ملاک تجاری بودن، چگونگی صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و موارد معافیت از داشتن آن، به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ملاک تجاری بودن کالا:

کالاهایی که به تشخیص گمرک ایران برای فروش، وارد یا صادر می‌گردند، اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات (تولیدی، تفکیک و بسته‌بندی) به فروش برسند، تجاری تلقی خواهند شد.

تبصره ۵ - موارد زیر تجاری تلقی نمی‌گردد:

- الف - نمونه‌های تجاری و تولیدی و نمونه برای بررسی و آزمایش در حدی که می‌تواند نمونه تلقی شود، به تشخیص گمرک ایران.
- ب - ماشین آلات، تجهیزات، اجزا و قطعات مربوط مورد نیاز واحدهای تولیدی فاقد کارت بازرگانی که در مواقع لزوم در حد نیاز خود با تشخیص وزارت بازرگانی رأساً وارد می‌نمایند.
- پ - عملیات ورود و صدور کالا توسط دستگاه‌های اجرایی دارای ردیف بودجه منطبق با وظایف و در جهت نیل به اهداف آن دستگاه با اطلاع وزارت بازرگانی که برای تأمین نیاز و نیل به اهداف عمومی آن دستگاه انجام می‌شود. در موارد خاص که وزارت بازرگانی تشخیص می‌دهد ورود کالا برای عملیات تجاری است ضمن توقف جریان، مراتب را به هیأت دولت گزارش می‌نماید.
- ت - صدور کالا توسط صادرکنندگان مبتدی برای یک دوره حداکثر ۶ ماهه در آغاز کار با مجوز وزارت بازرگانی.
- ث - وسایل و ملزومات مورد نیاز واحدهای تحقیقاتی، علمی، پزشکی، آموزشی، آزمایشگاهی، کاتالوگ، بروشور، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، نقشه‌های فنی و نمونه‌های فاقد بهای ذاتی، کالاهای مورد نیاز پیمانکاران و مشاوران با تشخیص وزارت بازرگانی.

۲- چگونگی صدور کارت بازرگانی:

کارت بازرگانی توسط شعب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تهران یا شهرستانها به نام متقاضیانی که واجد شرایط زیر باشند برای مدت یک تا پنج سال حسب درخواست متقاضی صادر می‌گردد که در صورت تأیید، توسط وزارت صنعت معدن و تجارت معتبر خواهد بود.

تبصره ۱- کارت بازرگانی کلیه شرکت های تعاونی و اتحادیه های مربوط فقط توسط اتاق بازرگانی

مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تهران یا سایر شهرستانها صادر میگردد که پس از تایید وزارت صنعت معدن و تجارت معتبر خواهد بود.

تبصره ۲۵- فهرست رشته فعالیت خاص قابل درج در کارت بازرگانی توسط وزارت صنعت معدن و تجارت با هماهنگی اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین میگردد.

**درجه رشته فعالیت در کارت بازرگانی برای صادرات الزامی نیست.

۱-۲- اشخاص حقیقی ایرانی:

۱-۱-۲ - داشتن حداقل سن ۲۱ سال تمام .

۲-۱-۲ - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا برگ معافیت برای آقایان.

تبصره ۵- صدور کارت بازرگانی برای دارندگان برگ معافیت موقت فقط در مدت اعتبار برگ معافیت موقت بلامانع است.

۲-۱-۳ - داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه.

تبصره ۵- اشخاص حقیقی و حقوقی زیر از ارائه مدرک موضوع جز مذکور معاف میباشند:

۱) دارندگان پروانه بهره برداری صنعتی، کشاورزی، معدنی و خدمات فنی و مهندسی و خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات از مراجع ذی ربط مشروط به انقضای ۲ سال از تاریخ صدور پروانه.

۲) ارائه کنندگان مدارک مثبته مبنی بر حداقل ۳ سال سابقه فعالیت در زمینه تجارت یا تشخیص اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۳-۱-۴ - داشتن محل کسب متناسب با رشته فعالیت، اعم از ملکی یا استیجاری.

تبصره ۵- برای احراز این شرایط ارائه مدرک مثبته و حسب مورد تایید اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۲-۱-۵ - داشتن دفاتر قانونی و رایه اظهارنامه ثبتی.

۲-۱-۶ - داشتن حساب جاری در یکی از بانک های داخلی و داشتن گواهی عدم چک برگشتی در سیستم بانکی کشور.

** رفع اثر از چکهای برگشتی پس از استعلام از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱-۷ - عدم اشتغال تمام وقت و همچنین رابطه استخدامی با وزارتخانه ها و سازمان های دولتی و قوای ۳ گانه

۲-۱-۸ - عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۹-۱-۲- نداشتن محکومیت مؤثر کیفری.

۱۰-۱-۲- ارائه گواهی اداره امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه های بعدی آن.

۱۱-۱-۲- داشتن گواهی حضور و موفقیت در دوره های توجیهی.

۱۲-۱-۲- ارائه گواهی از گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی بر عدم بدهی قطعی، موضوع ماده (۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و یا تعیین مالکیت بدهی خود و گواهی عدم قاچاق و جعل گمرکی.

۱۳-۱-۲- ارائه کد اقتصادی

تبصره ۱- دستورالعمل دوره های آموزشی توجیهی شامل سرفصلهای آموزشی، میزان ساعات آموزش و چگونگی صدور گواهی حضور در دوره ها و سایر شرایط، متناسب با فناوری های جدید به گونه ای که در نهایت سازمان توسعه تجارت ایران صلاحیت متقاضی مبنی بر اخذ کارت بازرگانی را تایید کند، براساس تفاهم نامه ای خواهد بود که توسط وزارت صنعت معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) و اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران تدوین و ارائه میگردد.

تبصره ۲- فارغ التحصیلان دانشگاهی در رشته های مرتبط از ارائه این گواهی معاف میباشند و فهرست رشته های مرتبط در دستورالعمل اجرایی دوره های آموزشی مشخص خواهد شد.

۲-۲- اشخاص حقیقی غیر ایرانی:

۱-۲-۲- داشتن کلیه شرایط مقرر برای اشخاص ایرانی با استثنای برگ پایان خدمت و وظیفه یا برگ معافیت.

۲-۲-۲- داشتن پروانه کار و اقامت معتبر.

۳-۲-۲- عمل متقابل کشور متبوع آنها در مورد ایرانیان مقیم آن کشور. در موارد خاص که صدور کارت

بازرگانی بدون توجه به عمل متقابل کشور متبوع متقاضی به تشخیص وزارت بازرگانی ضرورت

داشته باشد، وزارت مذکور می تواند مجاز بودن صدور کارت بازرگانی برای این قبیل متقاضیان را

بدون رعایت شرط عمل متقابل به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران اعلام نماید.

۳-۲- اشخاص حقوقی (اعم از اینکه تشکیل و ثبت آنها در ایران بوده یا تشکیل آنها در خارج از کشور بوده و

سپس در ایران به ثبت رسیده باشند):

۲-۳-۱-مدیرانعامل و ریسان هیأت مدیره شرکت باید دارای شرایط مقرر در بندهای (۲-۱-۲) - (۳-۱-۲) - (۷-۱-۲) - (۸-۱-۲) - (۹-۱-۲) - (۱۱-۱-۲) - (۲-۲-۲) - (۳-۲-۲) باشند.

۲-۳-۲- مدیران عامل شرکتهای تعاونی و شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت و توسعه صنایع ایران - مصوب ۱۳۵۸-، مشمول محدودیت بند (۷-۱-۲) نخواهند بود.

۳-۳-۲- مدیران شرکتهای دولتی، شرکتهای متعلق به نهادهای انقلابی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع، که حکم مدیریت آنان توسط سازمان دولتی یا نهاد ذی ربط صادر شده باشد، از ارائه گواهی موضوع بند (۹-۱-۲) معاف خواهند بود.

۲-۳-۴- شرکتهای باید واجد شرایط مقرر در بندهای (۴-۱-۲) - (۵-۱-۲) - (۶-۱-۲) - (۸-۱-۲) - (۱۰-۱-۲) باشند.

تبصره ۵- کارت بازرگانی اشخاص حقوقی با رعایت مفاد بندهای یادشده به نام شرکت صادر میگردد.

۳ - چگونگی تمدید کارت بازرگانی: دارنده کارت بازرگانی یا نماینده قانونی وی بار ارائه اصل کارت بازرگانی و مدارک مشروح زیر برای انجام تشریفات تمدید به اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حسب مورد مراجعه نمایند:

۳-۱- ارائه گواهی اداره امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده (موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه بعد آن)

۳-۲- ارائه آگهی روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر ثبت هرنوع تغییرات در شرکت در خصوص اشخاص حقوقی و ارائه اظهارنامه ثبت نام در دفتر ثبت تجاری برای اشخاص حقیقی.

۳-۳- ارائه مفصاحساب حق بیمه: در صورت عدم اعلام نظر صندوق تامین اجتماعی ظرف ۱ ماه از تاریخ ثبت تقاضای مفصاحساب، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران نسبت به تمدید کارت بازرگانی اقدام نماید.

تبصره ۱- کلیه دارندگان کارت بازرگانی چنانچه پس از اتمام مدت اعتبار، حداکثر ظرف مدت ۲ سال اقدام به تمدید آن ننمایند، باید علاوه بر ارائه مدارک این بند کلیه مراحل صدور کارت بازرگانی را دوباره طی نمایند. تاریخ تمدید کارت بازرگانی، مبدا اعتبار مجدد خواهد بود.

تبصره ۲- اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند بر اساس دستورالعملی که ظرف ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و به تایید وزیران عضو کمیسیون ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات می‌رسانند، اشخاص و شرکتهای تعاونی را رتبه بندی نمایند. کارت بازرگانی بر اساس رتبه بندی یاد شده با رعایت سایر شرایط برای مدت بیش از ۱ سال تا ۵ سال قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۳- هر شخص حقیقی یا حقوقی فقط میتواند یک فقره کارت بازرگانی داشته باشد.

تبصره ۴- دارندگان کارت بازرگانی حق واگذاری آن بع غیر برای استفاده از مزایای کارت بازرگانی را ندارند.

۴- موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی:

۴-۱ - شرکت تعاونی مرزنشینان برای ورود کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین طبق فهرست مربوط و به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده و صدور کالا در ازای کالاهای وارداتی.

۴-۲ - ملوانان ایرانی شاغل در شناورهای که بین سواحل ایران و سایر کشورها در تردد هستند، برای ورود کالاهای مورد نیاز خانواده خود به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴-۳ - پيله و ران برای ورود کالاهای قابل ورود مورد نیاز استان خود و استانهای همجوار در صورت اخذ کارت پيله وری و مجوز ورود از اداره بازرگانی شهر یا استان مربوط.

۴-۴ - کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور در صورت داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی طبق فهرست مربوط و به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴-۵ - کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی‌باشد.

۵- اختلاف متقاضیان با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون:

در صورتی که بین متقاضیان کارت بازرگانی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون اختلاف پیدا شود، هریک از طرفین می‌توانند موضوع اختلاف را با ذکر دلایل خود جهت اتخاذ تصمیم نهایی به وزارت بازرگانی منعکس نمایند.

۶- در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می‌باشد یا بعد از صدور، فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می‌تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون

حسب مورد برساند، لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد، باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید.

ماده ۱۹ آیین نامه مقررات صادرات و واردات درمورد پيله و ران صحبت می کند: افراد ساکن بخش‌های مرزی کشور که سه سال مستمر در این مناطق سکونت داشته و دارای اهلیت مندرج در ماده (۲۱۱) قانون مدنی برای خرید و فروش کالامی باشند می‌توانند با دریافت کارت پيله‌وری بنام خود، نسبت به مبادلات مرزی در چارچوب مقررات ماده (۲۰) اقدام نمایند.

تبصره: کارت پيله وری توسط اداره بازرگانی محل صادر می‌گردد و دارای یکسال اعتبار از تاریخ صدور می‌باشد.

ماده ۲۰: دارندگان کارت پيله‌وری می‌توانند بدون حق توکیل، ظرف یکسال اعتبار کارت خود، کالاهایی را که صادرات آنها مجاز یا با صادرات آنها موافقت کلی شده است، با رعایت مقررات مربوط به کشور یا کشورهای مقابل محل سکونت خود صادر کرده و در مقابل کالاهای صادر شده، کالاهای مجاز یا مشروط مورد نیاز خود را که فهرست آن توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد با کسب مجوزهای مربوط در جداول مقررات صادرات و واردات و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط، از کشورهای مذکور و مناطق آزاد تجاری و صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی وارد و ترخیص نمایند.

ماده ۴: درمورد تغییرات آیین نامه و جداول صحبت می کند: وزارت بازرگانی موظف است تغییرات کلی آیین نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را قبل از پایان هر سال، برای سال بعد و تغییرات موردی آنها را طی سال، پس از نظر خواهی از دستگاه‌های ذیربط و اتاق ضمن منظور نمودن حقوق مکتسب تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اطلاع عموم منتشر نماید.

تبصره - کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به صدور و ورود کالا منحصراً از طریق وزارت بازرگانی به سازمان‌های اجرایی ذیربط اعلام می‌گردد.

ماده ۵: استعلام در خصوص شرایط ورود و صدور کالاهای تجاری و تولیدی: کلیه وزارتخانه‌های تولیدی موظفند همه ساله پیشنهادات خود را در خصوص شرایط صدور و ورود کالاهای مشابه تولید داخلی با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور برای سال آینده حداکثر تا ۱۵ بهمن ماه همان سال به وزارت بازرگانی اعلام نمایند.

تبصره - سایر دستگاه‌های ذیربط و اتاق می‌توانند پیشنهادات خود را نسبت به اقلام مربوط با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور تا تاریخ پانزدهم بهمن ماه به وزارت بازرگانی ارائه نمایند.

ماده ۶: حمل و نقل کالاهای تجاری: اولویت حمل کلیه کالاهای وارداتی کشور با وسایل نقلیه ایرانی است. دستورالعمل مربوط به استفاده از وسایل نقلیه خارجی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه آهن را شورای عالی هماهنگی ترابری کشور براساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران تهیه می‌نماید.

ماده ی ۱۲ و ۱۳ آیین‌نامه درمورد کالاهای واردات و صادرات بحث می‌کند:

ماده ۱۲: حمل کالاهای صادراتی کشور با وسایل نقلیه خارجی مجاز است و نیاز به کسب مجوز شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و وزارت راه و ترابری ندارد.

تبصره - وزارت راه و ترابری (شورای عالی هماهنگی ترابری کشور) با استفاده از روش‌های اقتصادی مشوق‌هایی برای حمل کالاهای صادراتی با وسایل نقلیه ایرانی پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۳: شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در ارتباط با اولویت حمل کالاهای وارداتی توسط وسایل نقلیه ایرانی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه‌آهن، دستورالعمل‌های مربوطه را با توجه به نکات زیر تصویب و جهت اجرا به کلیه ارگان‌های ذیربط ابلاغ خواهد نمود:

- ۱- تعیین روش‌های مناسب برای کاهش تشریفات اداری و استفاده از ابزارهای اقتصادی به منظور گرایش صاحبان کالا به استفاده بیشتر از ناوگان ایرانی.
- ۲- ایجاد تسهیلات برای وسایل نقلیه ایرانی .

ماده ۷: اختصاص مکانی برای قطعات یا وسایل یا ماشین آلات شرکت های خدمات پس از فروش

ناوگان حمل و نقل داخلی: دولت موظف است اماکن خاصی را برای نگهداری امانی کالاهای مورد نیاز جهت تعمیر و تجهیز ناوگانهای تجاری دریایی و هوایی کشور اختصاص دهد.

تبصره ۱- ترانزیت کالاهای موضوع این ماده از یک مبادی به مبدأ دیگر، با رعایت مقررات مربوط به ترانزیت مجاز می‌باشد.

تبصره ۲- این گونه کالاها از شمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه عوارض معاف می‌باشند.

تبصره ۳- آن قسمت از نیازمندیهای ناوگانهای یادشده که از داخل کشور قابل تأمین باشد، از هر گونه تعهد و اخذ مجوزهای صادراتی معاف می‌باشد.

ماده ۸ مقررات صادرات و واردات:

ماده ۸- واردکنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و غیردولتی جهت اخذ مجوز ورود و ثبت سفارش باید منحصراً به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند.

تبصره ۱- موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیاز به اخذ مجوز جداگانه نیست.

تبصره ۲- خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، پيله وران و کارکنان شناورها که اقدام به ورود کالا جهت مصرف شخصی خود می‌نمایند از موضوع این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۴۷ قانون امور گمرکی:

کالای وارده به قلمرو گمرکی را می‌توان برای یکی از منظوره‌های زیر اظهار کرد:

الف - ورود قطعی

ب - ورود موقت

پ - ورود موقت برای پردازش

ت - مرجوعی (اعاده به خارج از کشور)

ث - عبور خارجی

ج - عبور داخلی

عملیاتی که از طرف گمرک و اشخاص ذی‌ربط نسبت به اظهارنامه و کالای مربوط به آن انجام و منتهی به صدور پروانه گمرک در موارد بندهای (الف) تا (ث) این ماده می‌گردد تشریفات قطعی گمرکی و در مورد بند (ج) تشریفات غیرقطعی گمرکی تلقی می‌شود.

جهت اخذ مجوز ورود کالاهای موضوع بند ۱ ماده ۴۷ قانون امور گمرکی منحصرأ باید به وزارت صنعت معدن تجارت مراجعه نمایند.

م ۴۷- تمام کالاهایی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی وارد کشور میشود به منزله یکی از موارد زیر باید در گمرک توسط واردکننده اظهار گردد:

۱- ورود کالا از طریق اعتبار اسنادی LC

۲- ورود کالا از طریق بروات اسنادی

۳- ورود کالا بدون انتقال ارز

۴- واردات در مقابل صادرات

۵- ورود کالا از طریق مسافری پست مرزنشینی پيله وری...

تبصره های ماده ۸:

۱- مجوز ورود به منزله ی ورود کالا به کشور و اماکن گمرکی بوده و الزاماً مجوز ترخیص به حساب نمی آید.

۲- افرادی که از کارت بازرگانی معاف هستند از اخذ ثبت سفارش هنگام واردات معاف میباشند.

ماده ۵ آئین نامه مقررات صادرات و واردات:

با توجه به مفاد مواد (۱) و (۸) قانون مقررات صادرات و واردات که از این پس به اختصار «قانون» نامیده می‌شود ورود کلیه کالاهای قابل ورود اعم از اینکه واردکننده از بخش دولتی یا غیردولتی باشد باستثنای موارد زیر موقوف به ثبت سفارش و اخذ مجوز ورود از وزارت بازرگانی با رعایت سایر شرایط مقرر خواهد بود.

موارد استثناء

۱- کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین، شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، کارکنان شناورها طبق فهرستی که در همین آیین نامه می‌آید و در حد مقرر در آن گمرک موظف است آمار واردات کالاهای موضوع این بند را طبق فرم وزارت بازرگانی تنظیم نموده و در پایان هر ماه به وزارت مذکور ارسال نماید.

۲- کالاهای خاص نظامی با تأیید وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کالاهای خاص سازمان انرژی اتمی با تأیید رییس سازمان انرژی اتمی.

۳- کالاهای همراه مسافران ورودی در حدی که در این آیین نامه مشخص می‌گردد و طبق فهرستی که وزارت بازرگانی اعلام می‌نماید.

۴- کالاهای وارداتی از طریق پست در حدی که در این آیین نامه مشخص میشود.

۵- نمونه‌های تجارتي و توليدي در حدی که در این آیین نامه تعیین خواهد شد.

۶- نمونه کالاهایی که جهت عرضه در کلیه نمایشگاه‌های بین‌المللی تخصصی وارد می‌شوند.

تبصره ۱- کالاهای اهدایی موضوع بند ۹ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی به شرط تجاری نبودن* (به استثنای کالاهای اهدایی دولتها، اشخاص و مؤسسات خارجی و سازمان‌های بین‌المللی به پناهندگان و آوارگان خارجی و آسیب دیدگان از حوادث غیرمترقبه در ایران) فقط از لحاظ احراز انطباق با قانون مربوط، منوط به بررسی وزارت بازرگانی خواهد بود. لکن با توجه به مفاد تبصره ذیل بند ۲۰ ماده ۳۷ قانون مذکور نیاز به مجوزهای ورود مقرر توسط دولت را نخواهد داشت.

تبصره ۲- مجوز ورود و ثبت سفارش وزارت بازرگانی برای ترخیص کالا کافی بوده و با داشتن آنها نیاز به اخذ مجوز ترخیص از وزارت مذکور نخواهد بود. لکن مواردی مانند گواهی بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان دامپزشکی و گواهی بهداشت نباتی سازمان حفظ نباتات و گواهی انطباق با استاندارد سازمان

استاندارد و تحقیقات صنعتی و نظایر آنها که برای تأیید کیفیت کالا مستلزم بازدید کالا در مبدأ یا بعد از ورود به گمرک و نمونه برداری از آن است و اخذ آنها قانوناً الزامی است مشمول مفاد تبصره یک ماده ۸ قانون نمی باشد.

تبصره ۳- در مورد واردات کارگران و ایرانیان شاغل در کشورهای خارجی روش ثبت سفارش به صورت خاص با هماهنگی وزارت بازرگانی و وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد شد.

-توضیح استاد:

در خصوص معافیت کالاهایی که هنگام ورود توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی از داشتن یا اخذ مجوز ورود یا ثبت سفارش معاف هستند.

۱- کالاهای وارداتی از طریق مسافری پست مرز نشینی پوله وری نمونه های تجاری (بازرگانی) کالاهای نمایشگاهی
۲- کالاهای وارداتی از طریق وزارت دفاع که مجوز بالاترین مقام اجرایی این وزارت (وزیر دفاع) جایگزین مجوز ورود یا ثبت سفارش است.

۳- کالاهایی که از طریق سازمان انرژی اتمی وارد کشور میشود با اخذ مجوز از آن سازمان نیازی به مجوز ورود یا ثبت سفارش ندارند.

۴- کالاهایی که از طریق سازمان صدا و سیما وارد کشور میشوند مجوز آن سازمان به منزله ی مجوز ورود یا ثبت سفارش است (تبصره: البته این کالاها شامل کالاهایی میشود که منحصر در استفاده سازمان قرار میگیرد و به منزله تجارت وارد نمیشود)

ماده ۱ مقررات صادرات و واردات:

مقررات صادرات و واردات کالا و انجام خدمات مربوطه نسبت به کلیه صادرکنندگان، واردکنندگان و نیز آنهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است بموجب این قانون تعیین و کلیه قوانین مغایر با آن لغو می گردد.

ماده ۸:

واردکنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و غیردولتی جهت اخذ مجوز ورود و ثبت سفارش باید منحصرأ به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند.

تبصره ۱- موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیاز به اخذ مجوز جداگانه نیست.

تبصره ۲- خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، پيله وران و کارکنان شناورها که اقدام به ورود کالا جهت مصرف شخصی خود می نمایند از موضوع این ماده مستثنی می باشند.

مسافر

ماده ۱۷ قانون مقررات صادرات و واردات:

ماده ۱۷- مسافری که وارد کشور می شود، علاوه بر وسایل شخصی می تواند تا سقف مصوب هیأت وزیران با معافیت از حقوق گمرکی و سودبازرگانی کالا وارد نماید، ترخیص کالاهای موضوع این ماده به شرط غیر تجاری بودن آن بلامانع است.

تبصره ۱- فهرست کالای همراه مسافر توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می گردد.

تبصره ۲- مقررات این ماده شامل مسافرین ورودی مناطق آزاد نیز می باشد.

تبصره ۳- مسافری که از کشور خارج می شود (اعم از اتباع ایرانی و خارجی) علاوه بر وسایل شخصی خود، می تواند مصنوعات و محصولات داخلی را بدون سقف به شرط اینکه جنبه تجاری پیدا نکند و کالاهای خارجی را تا سقف ارزشی مزبور در این ماده از کشور خارج نماید.

ماده ۳۱ و ۳۲ آیین نامه قانون مقررات ص و و:

ماده ۳۱: مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا از مناطق آزاد تجاری، صنعتی به کشور وارد می شوند، علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل همراه خود که به شرط غیر تجاری بودن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است، می توانند در سال یک بار کالا به ارزش حداکثر (۸۰) دلار با معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، و مازاد بر ارزش مذکور را با پرداخت حقوق گمرکی و دوبرابر سود بازرگانی وارد و ترخیص نمایند، مشروط بر اینکه کالاهای مزبور از نوع کالاهای ممنوع شرعی و یا قانونی نبوده و جنبه تجاری نداشته باشند.

تبصره ۱ - تشخیص مصادیق لوازم شخصی با گمرک ایران می‌باشد.

تبصره ۲ - کالاهایی که براساس فهرست کالاهای همراه مسافر وزارت بازرگانی موضوع تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون مقررات صادرات و واردات قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

ماده ۳۲: کالای همراه مسافر خروجی: مسافران خروجی اعم از اینکه ایرانی باشند یا خارجی می‌توانند علاوه بر وسایل سفر و لوازم شخصی، کالاهای ایرانی به هر میزان و کالای غیر ایرانی تا سقف مقرر در آیین‌نامه مسافران ورودی را همراه ببرند مشروط بر آنکه هر دو گروه کالا جنبه تجاری پیدا نکند.

تبصره ۱ - خروج اشیاء عتیقه و کتب خطی ممنوع است.

تبصره ۲ - هر مسافر می‌تواند یک قطعه قالی یا دو قطعه قالیچه دست‌باف جمعاً تا ۱۲ متر مربع همراه خود از کشور خارج نماید.

تبصره ۳ - خارجیانی که بطور رسمی در ایران بکار یا تحصیلات حوزوی یا دانشگاهی اشتغال دارند در پایان کار یا تحصیل می‌توانند لوازم منزل خود را در حد متعارف بدون ارایه مجوز یا کارت بازرگانی از کشور خارج نمایند.

ماده ۷۶ قانون امور گمرکی:

منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راههای مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:

الف - شخص غیرمقیم ایران که به‌طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.

ب - شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.

تبصره ۱- مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند.

تبصره ۲- شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد.

ماده ۷۷ قانون امور گمرکی:

مسافران غیرمقیم ایران می‌توانند علاوه بر لوازم شخصی که به طور قطعی قابل ترخیص است، اشیائی از قبیل جواهرآلات شخصی، اشیاء قابل حمل از جمله دوربین عکاسی و فیلمبرداری با مقدار متناسب فیلم و نوار یا ملزومات آن، پروژکتور فیلم یا اسلاید، دوربین چشمی، آلات موسیقی، ضبط و پخش به همراه نوار و لوح فشرده، گیرنده رادیویی، تلویزیون، ماشین تحریر، ماشین حساب، رایانه شخصی، کالسکه بچه، صندلی چرخدار (ویلچر)، لوازم و تجهیزات ورزشی، تلفن همراه، جعبه وسایل کمکهای اولیه، تجهیزات پزشکی قابل حمل مورد نیاز مسافر و قایق پارویی را که بر اساس آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد طبق رویه ورود موقت با ارائه تضمین به قلمرو گمرکی وارد نمایند.

ماده ۱۳۵ آیین‌نامه قانون امور گمرکی:

ماده ۱۳۵- گمرک ایران می‌تواند برای انجام تشریفات گمرکی مسافر و کالای همراه مسافران از نظامهای کنترلی از جمله نظام دو مسیر استفاده نماید. انتخاب یکی از مسیرها به وسیله مسافر به منزله اظهار کالا می‌باشد.

تبصره ۵- لوازم شخصی عبارت است از اشیای نو و مستعمل یک مسافر که ممکن است به طور معمول و عرفی در طول سفر برای استفاده شخصی وی لازم باشد. این لوازم مشمول معافیت بوده اما شامل کالایی که جنبه تجاری دارد نخواهد شد. تشخیص استفاده شخصی یا تجاری از کالا با گمرک است.

ماده ۱۴۴ آیین‌نامه قانون امور گمرکی:

هرگاه وسیله نقلیه که به موجب جواز عبور وارد می‌شود از کشور خارج نگردد مراتب به وسیله گمرک ورودی یا خروجی به گمرک ایران اعلام می‌گردد تا برای پیگرد قانونی از مجرای کانون جهانگردی و اتومبیلرانی جمهوری اسلامی ایران اقدام نماید.

ماده ۹ قانون مقررات صادرات و واردات:

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک ایران موظفند آمار ثبت سفارش گشایش شده و ترخیص کالا را حداکثر هر سه ماه یکبار به وزارت بازرگانی و سایر ارگانهای ذیربط و اتاق ارسال دارند.

ماده ۱۰ قانون مقررات صادرات و واردات:

دولت موظف است در آیین نامه اجرایی نکات ذیل را در خصوص مبادلات مرزی مشخص نماید:

- a) نقاط یا اعماقی از حاشیه‌های مرزی که ساکنین آنها مجاز به مبادلات مرزی هستند.
- b) نوع و مقدار کالاهای قابل صدور و ورود توسط خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، کارگران ایرانی شاغل مجاز در خارج، پيله‌وران مرزنشین، ملوانان و کارکنان شناورهای که بین سواحل جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها در تردد هستند.
- c) شرایطی که اشخاص و گروههای یادشده باید داشته باشند.
- d) شرایط صدور و ورود کالا و انجام تعهدات.

تبصره ۱ - کالاهای قابل ورود که خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنان و کارکنان شناورها برای مصارف شخصی خود وارد کشور می‌نمایند، با تصویب هیأت وزیران در مورد ارزاق عمومی از پرداخت سی درصد (۳۰٪) تا حداکثر معادل صد درصد (۱۰۰٪) حقوق گمرکی و سودبازرگانی متعلقه و در مورد لوازم خانگی از پرداخت حداکثر تا معادل پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق گمرکی و سودبازرگانی متعلقه معاف می‌باشند.

تبصره ۲ - کارگران و ایرانیان شاغل مجاز در خارج از کشور می‌توانند ماشین‌آلات صنعتی، ابزار و مواد اولیه مورد نیاز کشور را با رعایت میزان و استفاده از معافیت درصدی از سودبازرگانی که متفقاً توسط وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی و وزارتخانه صنعتی ذیربط تعیین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وارد نمایند.

ماده ۱۱ قانون مقررات صادرات و واردات:

به دولت اختیار داده می‌شود در هریک از مناطق مرزی که ایجاد بازارچه مرزی را مفید تشخیص می‌دهد با رعایت اولویت نظیر استعداد محلی، ضرورت اشتغال و توسعه روابط تجاری با کشور همسایه نسبت به ایجاد آن اقدام نماید.

ماده ۱۳ قانون مقررات صادرات و واردات:

کلیه کالاهای صادراتی کشور (به استثنای نفت خام و فرآورده‌های پایین دستی آن که تابع مقررات خاص خود است) از هرگونه تعهد یا پیمان ارزی معاف می‌باشند

ماده ۱۵ قانون مقررات صادرات و واردات:

وزارتخانه‌های بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی موظفند ضمن عنایت به حمایت از تولیدات داخلی به منظور ساده کردن محاسبات مربوط به مبالغ دریافتی از کالاهای وارداتی از قبیل سود بازرگانی، عوارض گمرکی، مابه التفاوت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، حق ثبت سفارش، حق انحصار، عوارض شهرداری، عوارض شهرداری محل (تعاون)، عوارض هلال احمر، عوارض آسفالت، عوارض هوایی، عوارض بندری، عوارض بهداشتی و غیره به استثنای مبالغی که به عنوان حقوق گمرکی، هزینه یا کارمزد دریافت می‌شود در مورد هر کدام از ردیف‌های تعرفه گمرکی با مأخذ مناسب در مجموع تحت عنوان «سود بازرگانی» تعیین و جهت وصول به گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ نمایند.

ماده ۱۶ قانون مقررات صادرات و واردات:

چگونگی بررسی قیمت کالاهای وارداتی جهت ثبت سفارش در آیین نامه اجرایی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص می‌شود.

ماده ۳۰ آیین نامه مقررات صادرات و واردات: (ملغی شده)

بررسی قیمت جهت ثبت سفارش: در صورتی که بررسی قیمت کالاهای وارداتی در مراحل سفارش ضرورت پیدا کند، متقاضی بررسی قیمت می‌تواند از نظر کارشناسان یا سوابق گمرک براساس قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن استفاده نماید.

ماده ۱۴ قانون امور گمرکی:

ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد عبارت است از ارزش بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به اضافه سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین می‌شود و براساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است.

تبصره ۱- در تعیین ارزش گمرکی موارد ذیل، در صورت پرداخت افزوده می‌شود:

الف - حقوق مالکیت معنوی

ب - هزینه‌های طراحی و مهندسی در سایر کشورها

پ - ظروف و محفظه‌ها

ت - مواد، قطعات و تجهیزات به کار رفته در تولید کالای وارده و تأمین شده توسط

خریدار

ث - هر بخش از عواید فروش مجدد و عواید واگذاری تعلق گرفته به فروشنده به طور مستقیم یا غیرمستقیم

تبصره ۲- چنانچه ارزش گمرکی کالای ورودی از قیمت مندرج در اسناد ارائه شده متمایز باشد، شامل هزینه‌ها یا موارد زیر نمی‌شود:

الف - هزینه ساختن، نصب کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه‌ها، ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی پس از ورود آنها

ب - هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا

پ - هزینه سود متداول ناشی از تأمین مالی خرید کالای وارده توسط فروشنده یا شخص ثالث

ت - هزینه اقدامات خریدار خارج از شرایط انجام معامله، مانند فعالیتهای بازاریابی برای کالا

ث - حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده

ج - ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعملهای ضبط شده در نرم‌افزار یا روی حاملین اطلاعات مانند دیسکت، لوح فشرده و مشابه آن برای استفاده در رایانه؛ در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می‌شود.

تبصره - «اطلاعات و دستورالعملها» شامل ضبط‌های صدایی، سینمایی، ویدئویی، نرم‌افزارهای تجاری و همچنین

«حاملین اطلاعات» شامل مدارهای مجتمع، نیمه هادیها و وسایل مشابه از این حکم مستثنی است.

ماده ۱۵ قانون امور گمرکی:

هرگاه از طرف صاحب کالا سیاهه خرید به گمرک تسلیم نشده باشد یا ارزش مندرج در اسناد تسلیمی صاحب کالا به استناد دلایل و مدارک قابل قبول مورد پذیرش گمرک نباشد، ارزش کالا بر مبنای یکی از روشهای ذیل تعیین می‌شود:

الف - سوابق ترخیص کالای مثل همزمان از همان کشور مبدأ

ب - سوابق ترخیص کالای مشابه همزمان از همان کشور مبدأ

پ - قیمت فروش همان کالا در بازار داخلی پس از تعدیل های لازم

ت - ارزش محاسباتی بر مبنای عوامل متشکله

ث - ارزش گذاری کالا بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در به کارگیری روشهای فوق الذکر

تبصره - رعایت تقدم و تأخر در به کارگیری روشهای فوق الزامی است و فقط در صورت درخواست

وارد کننده، ترتیب کاربرد روش های سوم و چهارم قابل جابجایی است.

شرایط و مقررات اجرای این ماده در آیین نامه اجرائی این قانون تعیین می شود.

ماده ۱۶ قانون امور گمرکی:

ارزش گمرکی کالای صدوری، عبارت است از قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربری و حمل

و نقل و سایر هزینه هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می گیرد و از روی سیاهه و اسناد تسلیمی

صادر کننده تعیین می گردد. در صورت عدم ارائه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند،

گمرک ارزش کالای صدوری را با استعلام از مراجع ذی ربط و براساس قیمت عمده فروشی آن در بازار داخلی به

اضافه هزینه هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می گیرد تعیین می نماید.

تبصره - تشخیص نامتناسب بودن ارزش گمرکی مانع از صدور کالا نیست و گمرک می تواند با اخذ تعهد،

رسیدگی به ارزش را به بعد از صدور موکول نماید مگر در مواردی که صادرات کالا منوط به پرداخت عوارض

صادراتی بر مبنای ارزش کالا باشد.

ماده ۱۰ الی ۲۳ آیین نامه قانون امور گمرکی:

ماده ۱۰- در اجرای ماده (۱۵) قانون، اصطلاحات مورد استفاده در این مبحث در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف - کالای مثل: کالایی که از همه جهات از جمله خصوصیات فیزیکی (مادی)، کیفیت و شهرت با کالای

اظهار شده ورودی یکسان باشد. تفاوت های جزئی در ظاهر مانند رنگ مانع از آن نیست که کالا به عنوان مثل تلقی

نشود.

ب - کالای مشابه: کالایی که گرچه از همه جهات همانند نیست ولی خصوصیات و مواد تشکیل دهنده مشابهی

دارد که آن را قادر می سازد عملکرد یکسانی را با کالای مورد نظر انجام دهد. کیفیت کالا، شهرت آن و وجود

یک علامت (مارک) تجاری از جمله عوامل تعیین کننده در تشخیص کالای مشابه می باشد.

تبصره - در صورت عدم وجود کالای مثل یا مشابه تولیدشده توسط همان شخصی که کالای مورد نظر را تولید کرده است، کالاهای تولیدشده توسط سایر تولیدکنندگان از همان کشور مبدأ با شهرت یکسان ملاک خواهد بود.

پ - کالای همان نوع یا طبقه: کالایی که در گروه کالاهای تولیدی صنعت یا بخش صنعتی خاص قرار گرفته و کالای مثل یا مشابه را نیز در برمی گیرند.

ت - همزمان: زمانی که در آن مدت، قیمت فروش کالا در کشور مبدأ ثابت بوده است.

ث - سطح تجاری: مرحله‌ای از تجارت که خرید و فروش در آن سطح (تولیدکننده، واردکننده، عمده فروش و خرده فروش) انجام شده است.

ج - نرم افزارهای تجاری: نرم افزارهایی که به صورت انبوه، تولید، بازاریابی و به بازار مصرف عرضه می گردند.

چ - افراد مرتبط: افرادی که ارتباط آنها به یکی از اشکال زیر باشد:

- کارمند یا مدیر امور تجاری یکدیگر باشند.

- از نظر قانون تجارت به عنوان شریک تجاری شناخته شوند.

- کارفرما و کارمند باشند.

۴- هر شخصی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم، کنترل یا مالکیت پنج درصد یا بیشتر از سهام یا حق رأی یا هر دو آنها را در اختیار داشته باشد.

۵- یکی از آنها به صورت مستقیم یا غیرمستقیم دیگری را کنترل نماید.

۶- هر دو آنها به صورت مستقیم یا غیرمستقیم توسط شخص سومی کنترل شوند.

۷- آنها عضوی از یک خانواده باشند.

تبصره - افرادی که از طریق تجاری با یکدیگر مرتبط هستند و یکی از آنها نماینده انحصاری، توزیع کننده انحصاری یا صاحب امتیاز انحصاری دیگری است، چنانچه مشمول ضوابط بند (چ) شوند، افراد مرتبط محسوب می شوند.

ماده ۱۱- ملاک ارزش گمرکی کالای ورودی طبق ماده (۱۴) قانون، قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای فروخت شده بین افراد غیرمرتبط جهت صدور به قلمرو گمرکی ایران است که براساس سیاهه خرید و سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا و طبق شرایط و ضوابط مقرر در ماده یادشده تعیین می شود.

تبصره ۵ - در اظهار ارزش گمرکی کالای ورودی و رسیدگی های گمرک، هرگونه تعدیل در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت باید برپایه اطلاعات عینی، قابل سنجش و مستند و با رعایت اصولی کلی پذیرفته شده حسابداری انجام گیرد.

ماده ۱۲ - درخصوص کالایی که بدون ارایه سیاهه خرید به گمرک اظهار شود و یا ارزش مندرج در سیاهه خرید و سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا به نظر گمرک و به استناد دلایل و مدارک مستند و قابل قبول، نامتناسب باشد، گمرک باید ارزش کالا را طبق مواد (۱۳) تا (۱۷) تعیین نماید.

ماده ۱۳ - هرگاه ارزش گمرکی کالای اظهارشده ورودی طبق ماده (۱۵) قانون و ماده (۱۱) قبول نشود، ارزش آن براساس ارزش گمرکی کالای مثل و ساخت همان کشور مبدأ که همزمان با تاریخ خرید (پروفرم) کالای یادشده برای صدور به قلمرو گمرکی فروخته شده و مورد قبول گمرک قرار گرفته است، تعیین خواهد شد.

تبصره ۵ - در مواردی که واردات کالا معاف از ثبت سفارش باشد، تاریخ فاکتور (سیاهه خرید) ملاک مقایسه برای بررسی شرایط همزمانی خواهد بود.

ماده ۱۴ - در خصوص ارزش گمرکی کالایی که نتوان براساس مواد (۱۱) و (۱۳) تعیین نمود، ارزش آن براساس ارزش گمرکی کالای مشابه و ساخت همان کشور مبدأ که همزمان با تاریخ خرید (پروفرم) کالای یاد شده برای صدور به قلمرو گمرکی فروخته شده و مورد قبول گمرک قرار گرفته است، تعیین خواهد شد.

تبصره ۵ - در اجرای مواد (۱۳) و (۱۴) شرایط و سطح تجارت و مقدار خرید باید مورد توجه قرار گرفته و بابت اختلافات احتمالی در شیوه و یا مسافت حمل کالاهای مثل یا مشابه در مقایسه با کالای مورد ارزش گذاری تعدیل لازم صورت گیرد.

ماده ۱۵ - هرگاه براساس مواد (۱۱)، (۱۳) و (۱۴) نتوان ارزش گمرکی کالای ورودی را تعیین نمود، ارزش آن کالا در اجرای بند (پ) ماده (۱۵) قانون (ارزش تفریقی) به شرح زیر تعیین می گردد:

الف - در صورت دسترسی به سوابق فروش داخلی واردکننده، براساس قیمت فروش هر واحد کالای وارده به همان حالت و وضعیت ورود در بازار داخلی که همزمان با کالای مورد ارزش گذاری به صورت عمده فروشی (با اولویت بیشترین مقدار) به افراد غیرمرتبط با فروشنده فروخته می شود (قیمت عمده فروشی واردکننده)، با کسر موارد زیر:

۱- سود و مخارج کلی معمول برای فروش آن نوع کالا از همان طبقه یا نوع (صنف یا گروه کالا) که طبق ضوابط قیمت گذاری مصوب سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان به قیمت اضافه می شود.

۲- هزینه‌های متداول بعد از ترخیص کالا از قبیل کرایه حمل و بیمه.

۳- حقوق ورودی و سایر پرداختی‌هایی که به ورود یا فروش کالا تعلق گرفته است.

تبصره ۵ - در صورت عدم وجود سابقه فروش داخلی، همزمان به همان حالت و وضعیت ورود، ارزش براساس قیمت فروش کالای وارده مثل یا مشابه آن در نزدیکترین تاریخ پس از ورود کالای مورد ارزش گذاری و حداکثر به فاصله نود روز از تاریخ ورود کالا، تعیین خواهد شد.

ب- در صورت عدم وجود سابقه فروش داخلی توسط واردکننده، ارزش گمرکی براساس قیمت عمده‌فروشی (توزیع‌کننده‌ها و بنکداران) کالای وارده، مثل یا مشابه آن و یا خرده‌فروشی و پس از کسر سود معمول برای فروش آن نوع کالا و با توجه به سطح تجاری، مبنای قیمت عمده‌فروشی واردکننده قرار می‌گیرد و پس از کسر موارد مندرج در بند (الف) تعیین خواهد شد. ضرایب و درصد‌های سود عمده‌فروشی و خرده‌فروشی کالاها براساس مصوبات کمیسیون هیئت عالی نظارت، موضوع ماده (۱۰) قانون نظام صنفی کشور - مصوب ۱۳۸۲ - تعیین خواهد شد.

پ - چنانچه کالای وارده یا مثل یا مشابه آن به همان وضعیت ورود به فروش نرسد، ارزش براساس قیمتی که پس از پردازش (ساخت، تکمیل، فرآوری، بسته‌بندی و تعمیر)، به صورت عمده‌فروشی (با اولویت بیشترین مقدار) به اشخاص غیرمرتبط فروخته می‌شود، پس از کسر ارزش افزوده بابت پردازش و کسر موارد مندرج در بند (الف) تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶ - ارزش کالایی را که نمی‌توان براساس مواد (۱۱) و (۱۳) تا (۱۵) تعیین نمود، ارزش آن با توجه به بند (ت) ماده (۱۵) قانون (ارزش محاسباتی) از جمع موارد زیر تعیین خواهد شد:

- ۱- ارزش مواد و هزینه‌های ساخت یا پردازش که در تولید یا ساخت کالا در کشور مبدأ بکار رفته است.
  - ۲- سود و مخارج کلی (هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مربوط به تولید و فروش کالای مورد ارزش گذاری که در بند (۱) منظور نشده است) که صادرکننده در قیمت فروش کالا در کشور مبدأ منظور نموده است.
  - ۳- سایر هزینه‌هایی که طبق ماده (۱۴) قانون باید به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت افزوده شود.
- تبصره ۵ -** گمرک ایران می‌تواند در اجرای این ماده، تفاهم‌نامه تبادل اطلاعات گمرکی با گمرک‌های کشورهای طرف معامله با ایران منعقد نماید.

ماده ۱۷- اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارده را طبق مواد(۱۱) و (۱۳) تا(۱۶) تعیین کرد، ارزش گمرکی آن براساس بند (ث) ماده(۱۵) قانون بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در بکارگیری مقررات مواد یادشده در موارد زیر تعیین خواهد شد:

۱- روشهای انعطافی مواد(۱۳) و(۱۴) عبارتند از:

الف - شرط همزمانی یا نزدیک بودن زمان صدور کالای مثل یا مشابه می تواند با انعطاف پذیری به کار برده شود.
ب - کالای وارد شده مثل یا مشابهی که در کشوری غیر از کشور تولید کننده تولید شده می تواند مبنای ارزش گذاری گمرکی قرار گیرد.

پ - ارزش گمرکی کالاهای وارد شده مثل یا مشابهی که قبلاً مطابق مقررات مواد(۱۵) و(۱۶) تعیین شده اند، میتواند استفاده شود.

۲- روشهای انعطافی ماده(۱۵) عبارتند از:

الف - این شرط که کالاها به همان وضعی که وارد شده اند فروخته خواهند شد، می تواند با انعطاف پذیری به کار برده شود.

ب - شرط فروش پیش از انقضای نود روز می تواند به نحو انعطاف پذیری به کار برده شود.

۳- در صورتی که قیمت فروش کالا در بازار داخلی کشور تولید کننده یا در بازار سایر کشورها یا فروشگاه های بر خط (line on) مبنای تعیین ارزش قرار گیرد، با کسر سود بیست درصد از روی فهرست قیمت عمده فروشی و کسر سود چهل درصد از روی فهرست خرده فروشی و مالیات و عوارض متعلقه در کشور فروشنده مبنای تعیین ارزش خواهد بود.

۴- در مواردی که ارزش براساس قیمت های صادراتی و یا از روی فهرست قیمت های کشور مبدأ منهای تخفیف یا جوایز صادراتی عادلانه یا بازپرداخت های مالیاتی و گمرکی تعیین می شود فهرست مورد استناد باید مستقیماً از طرف سازندگان کالا صادر و جنبه عمومی داشته باشد و صحت مندرجات آن به وسیله مقامات صلاحیت دار کشور مبدأ (اتاق بازرگانی) و رایزن بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در کشور مبدأ (در صورت حضور) و یا وزارت امور اقتصادی و دارایی کشور مبدأ گواهی و از طرف مأموران کنسولی دولت ایران یا دفتر اسناد رسمی محل تصدیق امضاء شده باشد.

تبصره ۱- ارزش خودرو، ماشین آلات راهسازی، جرثقیل، لیفتراک، کمباین و تراکتور و ماشین آلات مشابه براساس قیمت‌های صادراتی کشور مبدأ تعیین می‌شود. این فهرست‌ها هر سال پس از استعلام کتبی از نمایندگی مربوط و مقایسه با قیمت‌های جهانی همان کالا یا مشابه آن توسط کار گروه موضوع تبصره (۶) ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها - مصوب ۱۳۷۱- یا گمرک ایران برای مواردی که مشمول قانون یادشده نمی‌باشند، حسب مورد بررسی، تعیین ارزش و منتشر خواهد شد.

تبصره ۲- ارزش گمرکی براساس روشهای زیر تعیین نمی‌شود:
الف - قیمت فروش کالاهای مثل و مشابه تولیدشده در داخل کشور.
ب - ارزشهای غیرواقعی و فاقد مستندات.

ماده ۱۸- در موارد زیر ارزش گمرکی مندرج در سیاهه خرید و یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا، قابل پذیرش نخواهد بود:

الف - هرگونه قید و محدودیتی در حق تصرف یا استفاده از کالا برای خریدار وجود داشته باشد، مگر محدودیت‌های قانونی از جمله محدودیت جغرافیایی و محدودیت‌های وضع شده به وسیله دولت یا آنهایی که در قیمت کالا اثری ندارند.

ب - فروش یا قیمت کالا تابع شرایط یا ملاحظاتی باشد که نتوان ارزش کالای وارده را تعیین کرد.

پ - بخشی از وجوه حاصله از فروش مجدد یا واگذاری یا استفاده بعدی به وسیله خریدار، به طور مستقیم یا غیرمستقیم عاید فروشنده شود، مگر آنکه طبق بند (ث) تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون، تعدیل لازم انجام شود.

ت - خریدار و فروشنده با یکدیگر به مفهوم بند (چ) ماده (۱۰) مرتبط باشند.

تبصره ۱- اگر گمرک بر مبنای اطلاعات ارایه شده توسط واردکننده یا به هر طریق دیگر دلایلی در مورد تأثیر ارتباط خریدار و فروشنده بر قیمت در دست دارد، باید دلایل خود را با رعایت ماده (۲۳) به اطلاع واردکننده رسانیده و یک فرصت سی‌روزه برای پاسخگویی به او بدهد. چنانچه واردکننده ثابت کند که ارزش اظهاری او به یکی از روشهای زیر نزدیک بوده و همزمان نیز است، قابل پذیرش خواهد بود:

۱- قیمت فروش کالای مثل یا مشابه برای صدور به قلمرو گمرکی به خریداران غیرمرتبط.

۲- ارزش گمرکی کالای مثل یا مشابهی که برطبق مقررات ماده(۱۵)(تفریقی) قبلاً تعیین شده باشد.

۳- ارزش گمرکی کالای مثل یا مشابهی که برطبق مقررات ماده(۱۶)(محاسباتی) قبلاً تعیین شده باشد.

تبصره ۲- ارزشهای مندرج در تبصره(۱) باید بنا به درخواست واردکننده و صرفاً به منظور مقایسه استفاده شود و درخصوص کاربرد و مقایسه ارزشهای یادشده (یا ارزش کالاهای مورد اختلاف) باید به تفاوت‌های مربوط به سطوح تجاری و مقداری، عناصر مذکور در ماده(۱۴) قانون و هزینه‌های تقبل شده فروشنده در فروشهایی که فروشنده و خریدار با یکدیگر مرتبط نیستند و هزینه‌های تقبل نشده توسط فروشنده در فروشهایی که فروشنده و خریدار با یکدیگر مرتبند، توجه لازم به عمل آید.

ماده ۱۹- گمرک می‌تواند در بررسی ارزش معاملاتی کالاهایی که دائماً تغییر قیمت می‌یابد (بورسی)، از منابع معتبر بین‌المللی (منابع اطلاعاتی) و بازارهای بین‌المللی استفاده و بر مبنای آن ارزش گمرکی را تعیین نماید.

ماده ۲۰- واردکنندگان در صورت درخواست کتبی می‌توانند توسط گمرک در جریان چگونگی تعیین ارزش کالاهای وارداتی خود قرار گیرند.

ماده ۲۱- گمرک ایران مجاز است در بررسی ارزش گمرکی (به صورت مکمل) از خدمات شرکت‌های بازرسی و فنی بین‌المللی ذی صلاح و طرف قرارداد با پرداخت هزینه کارشناسی و بازرسی استفاده نماید.

مبحث دوم - صدور

ماده ۲۲- در اجرای ماده(۱۶) قانون در صورت عدم ارایه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند، گمرک ارزش کالای صدور را با استعلام از مراجع ذی‌ربط و براساس قیمت عمده فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می‌گیرد و پس از کسر مالیاتها و عوارض فروش تعیین خواهد نمود.

تبصره ۱- هزینه‌های متعلقه به کالا بعد از خروج از قلمرو گمرکی از قبیل کرایه حمل و بیمه باربری، جزء ارزش گمرکی کالای صدور نمی‌باشد.

تبصره ۲۵- گمرک ایران می‌تواند به منظور تعیین ارزش کالای صادراتی، کارگروهی متشکل از نمایندگان گمرک ایران و دستگاههای ذی‌ربط شامل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه تجارت و وزارتخانه ذی‌ربط تشکیل دهد.

تبصره ۳- در مواردی که صادرات کالا منوط به پرداخت عوارض صادراتی بر مبنای ارزش باشد، صادرکننده می‌تواند عوارض صادراتی متعلقه احتمالی را مطابق نظر گمرک به صورت تضمین تودیع و به صدور کالا اقدام نماید.

مبحث سوم - سایر مقررات

ماده ۲۳- ارزش کالاهای ورودی و صدوری تعیین شده از طرف گمرک ظرف سی روز از تعیین ارزش در گمرک اجرایی یا ابلاغ کتبی توسط گمرک ایران قابل اعتراض بوده و رسیدگی به اعتراض بعد از این مهلت با رعایت مهلت ماده (۱۳۵) قانون، در صلاحیت مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی می‌باشد.

م ۱۳۵ قانون امور گمرکی:

ماده ۱۳۵- هر گاه بعد از ترخیص کالا از گمرک معلوم گردد وجوهی که وصول آن برعهده گمرک است بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت گردیده یا اساساً دریافت نشده و یا اشتباهی دریافت گردیده است گمرک و صاحب کالا میتوانند ظرف ششماه از تاریخ امضاء پروانه یا پته گمرکی کالای مورد بحث، کسر دریافتی و یا اضافه پرداختی را از یکدیگر مطالبه و دریافت کنند. رد اضافه پرداختیها از محل درآمد جاری بهعمل می‌آید.

تبصره ۱- کسر دریافتی کمتر از یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال در مورد هر اظهارنامه قابل مطالبه نیست.

تبصره ۲- چنانچه طبق قوانین خاص برای مطالبه وجوهی که وصول آن برعهده گمرک است مهلت مرور زمان قانونی دیگری تعیین شود مورد، مشمول مهلتهای مربوطه میگردد.

تبصره ۳- چنانچه پس از ترخیص کالا ظرف شش ماه از تاریخ امضاء پروانه یا پته گمرکی، حکم معافیت به گمرک تسلیم شود با رعایت مقررات، مبلغ پرداختی مربوطه قابل استرداد است.

م ۱۷ مقررات صادرات و واردات:

ماده ۱۷- مسافری که وارد کشور می‌شود، علاوه بر وسایل شخصی می‌تواند تا سقف مصوب هیأت وزیران با معافیت از حقوق گمرکی و سودبازرگانی کالا وارد نماید، ترخیص کالاهای موضوع این ماده به شرط غیر تجاری بودن آن بلامانع است.

تبصره ۱- فهرست کالای همراه مسافر توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد.

تبصره ۲- مقررات این ماده شامل مسافرین ورودی مناطق آزاد نیز می‌باشد.

تبصره ۳- مسافری که از کشور خارج می‌شود (اعم از اتباع ایرانی و خارجی) علاوه بر وسایل شخصی خود، می‌تواند مصنوعات و محصولات داخلی را بدون سقف به شرط اینکه جنبه تجاری پیدا نکند و کالاهای خارجی را تا سقف ارزشی مزبور در این ماده از کشور خارج نماید.

ماده ۳۱ آیین نامه مقررات صادرات و واردات:

مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا از مناطق آزاد تجاری، صنعتی به کشور وارد می‌شوند، علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل همراه خود که به شرط غیر تجاری بودن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معافست، می‌توانند در سال یک بار کالا به ارزش حداکثر (۸۰) دلار با معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، و مازاد بر ارزش مذکور را با پرداخت حقوق گمرکی و دوبرابر سود بازرگانی وارد و ترخیص نمایند، مشروط بر اینکه کالاهای مزبور از نوع کالاهای ممنوع شرعی و یا قانونی نبوده و جنبه تجاری نداشته باشند.

تبصره ۱- تشخیص مصادیق لوازم شخصی با گمرک ایران می‌باشد.

تبصره ۲- کالاهایی که براساس فهرست کالاهای همراه مسافر وزارت بازرگانی موضوع تبصره

(۱) ماده (۱۷) قانون مقررات صادرات و واردات قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

ماده ۳۲ آیین نامه مقررات صادرات و واردات:

کالای همراه مسافر خروجی: مسافران خروجی اعم از اینکه ایرانی باشند یا خارجی می‌توانند علاوه بر وسایل سفر و لوازم شخصی، کالاهای ایرانی به هر میزان و کالای غیر ایرانی تا سقف مقرر در آیین‌نامه مسافران ورودی را همراه ببرند مشروط بر آنکه هر دو گروه کالا جنبه تجاری پیدا نکند.

تبصره ۱ - خروج اشیاء عتیقه و کتب خطی ممنوع است.

تبصره ۲ - هر مسافر می‌تواند یک قطعه قالی یا دو قطعه قالیچه دست‌باف جمعاً تا ۱۲ متر مربع همراه خود از کشور خارج نماید.

تبصره ۳ - خارجیانی که بطور رسمی در ایران بکار یا تحصیلات حوزوی یا دانشگاهی اشتغال دارند در پایان کار یا تحصیل می‌توانند لوازم منزل خود را در حد متعارف بدون ارایه مجوز یا کارت بازرگانی از کشور خارج نمایند.

ماده ۷۶-۷۷-۷۸ قانون امور گمرکی:

ماده ۷۶- منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راههای مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:

الف - شخص غیرمقیم ایران که به‌طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.

ب - شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.

تبصره ۱- مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند.

تبصره ۲- شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌گردد.

ماده ۷۷- مسافران غیرمقیم ایران می‌توانند علاوه بر لوازم شخصی که به طور قطعی قابل ترخیص است، اشیائی از قبیل جواهرآلات شخصی، اشیاء قابل حمل از جمله دوربین عکاسی و فیلمبرداری با مقدار متناسب فیلم و نوار یا ملزومات آن، پروژکتور فیلم یا اسلاید، دوربین چشمی، آلات موسیقی، ضبط و پخش به همراه نوار و لوح فشرده،

گیرنده رادیویی، تلویزیون، ماشین تحریر، ماشین حساب، رایانه شخصی، کالسکه بچه، صندلی چرخدار (ویلچر)، لوازم و تجهیزات ورزشی، تلفن همراه، جعبه وسایل کمکهای اولیه، تجهیزات پزشکی قابل حمل مورد نیاز مسافر و قایق پارویی را که بر اساس آیین نامه اجرائی تعیین می گردد طبق رویه ورود موقت با ارائه تضمین به قلمرو گمرکی وارد نمایند.

ماده ۲۸۵- مسافران غیرمقیم ایران میتوانند وسیله نقلیه شخصی خود را با رعایت مقررات مربوطه طبق رویه ورود موقت به قلمرو گمرکی کشور وارد نمایند. ایرانیان مقیم خارج در صورتی میتوانند از مقررات این ماده استفاده نمایند که قبل از ورود به ایران حداقل سه ماه در خارج از کشور اقامت داشته باشند.

تبصره ۱- وسیله نقلیه در مدت اعتبار پروانه ورود موقت، میتواند بعد از ثبت تاریخ و کنترل های لازم از راه های مجاز خارج و وارد گردد.

تبصره ۲- چنانچه ثابت گردد وسایل شخصی یا وسیله نقلیه شخصی مسافران غیرمقیم ایران که ورود موقت شده، خسارت کلی دیده است، مرجوع کردن آن به شرط واگذاری به گمرک لزومی ندارد.

ماده ۱۳۵ آیین نامه قانون امور گمرکی:

ماده ۱۳۵- گمرک ایران می تواند برای انجام تشریفات گمرکی مسافر و کالای همراه مسافران از نظام های کنترلی از جمله نظام دو مسیر استفاده نماید. انتخاب یکی از مسیرها به وسیله مسافر به منزله اظهار کالا می باشد.

تبصره ۵- لوازم شخصی عبارت است از اشیای نو و مستعمل یک مسافر که ممکن است به طور معمول و عرفی در طول سفر برای استفاده شخصی وی لازم باشد. این لوازم مشمول معافیت بوده اما شامل کالایی که جنبه تجاری دارد نخواهد شد. تشخیص استفاده شخصی یا تجاری از کالا با گمرک است.

ماده ۱۴۴ آیین نامه قانون امور گمرکی:

هرگاه وسیله نقلیه که به موجب جواز عبور وارد می شود از کشور خارج نگردد مراتب به وسیله گمرک ورودی یا خروجی به گمرک ایران اعلام می گردد تا برای پیگرد قانونی از مجرای کانون جهانگردی و اتومبیلرانی جمهوری اسلامی ایران اقدام نماید.

ماده (۳۷) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات: صدور کالا از طریق پست:

ارسال کالا از طریق پست با حفظ جنبه غیر تجاری با استثنای کالاهایی که شرعا یا قانونا ممنوع الصدور هستند بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوز صدور به هر میزان از لحاظ قیمت با رعایت سایر مقررات مجاز است. چنانچه خروج برخی کالاها از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از خروج آنها به گمرک اعلام نماید.

تبصره - سقف میزان کالای خارجی قابل ارسال از طریق پست حداکثر ۸۰ دلار برای هر نفر خواهد بود.

ماده (۳۹) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات - ورود کالا از طریق پست:

ترخیص کالاهایی که از طریق پست وارد می شود با استثنای اقلامی که ورود آنها از نظر شرعی یا قانونی ممنوع است مشروط بر آنکه جنبه تجاری پیدا نکند تا ارزش حداکثر پنجاه (۵۰) دلار به نام هر نفر بدون پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات، بلامانع است. در صورتی که ورود کالا از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید یا مشکلات دیگری را برای کشور ایجاد کند، وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از ترخیص به گمرک اعلام نماید.

تبصره - ورود کالاهای موضوع ماده (۳۸) (بدون انتقال ارز) از طریق پست نیز امکان پذیر می باشد.

ماده ۳۹: ترخیص کالا از طریق پست به استثنای کالاهایی که ورود آنها طبق بند (ف) ماده ۱ ورود آنها شرعا یا قانونا به داخل ممنوع است. ورود تمامی کالاهای دیگر به شرط جنبه غیر تجاری بودن آن تا سقف ۵۰ دلار بدون

پرداخت حقوق و عوارض از طریق پست بلامانع است. مازاد به این سقف تا زمانیکه جنبه ی تجاری پیدا ننموده است با پرداخت ۲ برابر سود بازرگانی ترخیص آنها از طریق پست بلامانع است.

بند(ف) ماده (۱): کالای ممنوع- کالایی که صدور یا ورود آن بنا به مصالح ملی یا شرع مقدس اسلام به موجب قانون ممنوع است.

مواد قانونی قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن که در مورد کالاهای وارده و صادره از طریق پست بحث می نماید. (۷۹-۹۱)

ماده ۷۹-

الف- پیک سیاسی، شخصی است که از طرف وزارت امور خارجه دولت متبوع خود دارای حکم و حامل نوشته های رسمی به عنوان سفارت خانه ها یا نمایندگی های آن دولت در کشورهای خارجی یا سازمان های بین المللی است و یا حامل نوشته های سفارت خانه یا نمایندگی های مزبور به عنوان وزارت امور خارجه دولت متبوع خود و یا حامل نوشته های رسمی سفارت یا نمایندگی دولت خود در یک کشور به عنوان سفارت خانه ها یا نمایندگی های دیگر همان دولت در کشور ثالث باشد.

ب- بسته پست سیاسی عبارت است از بسته محتوی اسناد، اشیای مورد استفاده رسمی و یا نوشته های رسمی دولتی که به مهر وزارت امور خارجه یا نمایندگی های سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران یا دول خارجه مهر و موم و پلمپ شده و عبارت "تسریع در ارسال پیک رسمی دیپلماتیک" (EXPEDITION OFFICIELLE) و یا هر جمله دیگری که دارای همان مفهوم باشد روی آن نوشته و به وسیله پیک سیاسی حمل شود.

تبصره ۱- بسته پست سیاسی که همراه پیک سیاسی نیست و به عنوان بار حمل میشود، نیازی به ورقه مخصوص پیک سیاسی و روادید ندارد و ترخیص آنها در صورت دارا بودن شرایط لازم بستههای پست سیاسی، بلامانع است.

تبصره ۲- دستورالعمل اجرائی مربوط به این بخش براساس قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی مصوب ۱۳۴۳/۷/۲۱ در آییننامه اجرائی این قانون تعیین میگردد.

ماده ۸۰- به کنسولگریهای کشورهای خارجی در ایران به شرط معامله متقابل، حق ارسال و دریافت بسته پست سیاسی بهوسیله پیک سیاسی داده میشود و در اینصورت کلیه شرایط مقرر در این مبحث درباره آنها رعایت میگردد. پیک سیاسی وارده به کشور باید علاوهبر گذرنامه سیاسی دارای ورقه مخصوص پیک سیاسی صادره از طرف فرستنده بسته پست سیاسی باشد و ورقه مزبور باید روادید مخصوص پیک سیاسی داشته باشد. این روادید فقط از طرف وزارت امور خارجه در تهران یا سفارتخانههای دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج صادر میشود.

مبحث سوم - مرسولات پست بین المللی

ماده ۸۱- مرسولات پستی کلیه اشیائی است که برطبق قوانین پستی کشور یا اتحادیه جهانی پست توسط پست قبول، مبادله و توزیع میشود و شامل مراسلات و امانات بهشرح ذیل است:

الف - مراسلات پستی، نامه، کارت پستال، مطبوعات، نمونههای تجارتي، نوار و لوح فشرده پر شده و مانند آنها است.

ب - امانات پستی، کلیه بستههای پستی است بهاستثناء مراسلاتی که از لحاظ بستهبندی، وزن و کرایه پستی تابع ضوابط خاص خود باشد.

اول - مبادله کیسه های مرسولات پستی

ماده ۸۲- کیسه های پستی حاوی مرسولات پستی باید هنگام ورود به گمرکهای مرزی و ارسال به خارج در دفاتر مبادله پستی بهوسیله گمرک، نظارت و مهر و موم و پلمب گردد.

دوم - مرسولات ارسالی به خارج کشور

ماده ۸۳- کلیه مرسولات ارسالی به خارج از کشور که مشمول نظارت گمرکی است باید با فرمهای CN22، CN23 و CP71 و CP72 که توسط ارسالکننده تکمیل میشود همراه باشد فرمهای یاد شده که اظهارنامههای گمرکی مرسولات پستی تلقی و بررسی گمرکی براساس آن انجام میشود توسط ادارات پست در اختیار فرستنده قرار میگیرد.

در واحدهای پستی که واحد گمرکی وجود دارد، نمایندگان گمرک بر مرسولات پستی مشمول مقررات گمرکی نظارت میکنند و با مهر یا با روش‌های خودکاری که از ناحیه گمرک ایران تجویز و مورد اجرا گذاشته میشود ممهور مینمایند.

تبصره - واحد خدمات پستی، نهادی دولتی یا خصوصی دارای مجوز از دولت است که خدمات بینالمللی پستی ارائه میکند.

ماده ۸۴ - گمرک ایران میتواند در صورت درخواست پست جمهوری اسلامی ایران تمام یا بخشی از وظایف مربوط به پذیرش مرسولات پستی به خارج از کشور را پس از احراز شرایط لازم با اعطای نیابت به پست جمهوری اسلامی ایران برای مدت معینی واگذار نماید.

ماده ۸۵ - در هر نقطه از کشور که دفتر مبادله مرسولات پستی خارجی دایر است گمرک نیز باید در آنجا مستقر شود و انجام وظیفه نماید.

تبصره ۱- دفاتر مبادله مرسولات پستی خارجی با اطلاع و موافقت گمرک ایران تأسیس میشود.

تبصره ۲- پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است تمامی امکانات اداری لازم جهت استقرار گمرک را تأمین نماید

ماده ۸۶ - گمرک در دفاتر مبادله مرسولات پستی، مرسولات قبول شده را با توجه به فرم‌های CN22، CN23، CP71 و CP72 همراه آنها کنترل و در صورت وجود تردید می‌تواند جهت تطبیق محتوی با فرم همراه مرسوله از مأمور پست دفتر مبادله درخواست نماید که آنها را باز کند و در صورت عدم تطبیق، مرسوله برگشت داده می‌شود و چنانچه جزء کالای ممنوع‌الصدور باشد ضبط و طبق مقررات مربوطه اقدام می‌شود.

گمرک بر مرسولات ارسالی به خارج از کشور با مهر و موم و پلمب کیسه‌ها نظارت میکند.

تبصره - گمرک ضمن نظارت در امر ارسال مرسولات پستی، علاوه بر مهر و موم نمودن کیسه‌ها، فرم بارنامه‌های کیسه‌ها و امانات محتوی آنها را به مهری که از طرف گمرک ایران تعیین میشود ممهور مینماید.

سوم - مرسولات وارده از خارج کشور

ماده ۸۷- در صورتی که مرسولهای از نظر گمرک مشکوک باشد میتواند از مأمور پست بخواهد که آنرا باز نماید. در این مورد فرم مخصوص حاکی از باز شدن و تعیین مشخصات کالا طبق نمونه تعیین شده از ناحیه گمرک ایران، به بسته مزبور الصاق میشود.

تبصره ۱- چنانچه نامه یا مرسولهای که اداره پست مجاز به باز کردن آن نیست به نظر گمرک مشکوک باشد طبق ماده (۲۳) آییننامه اجرائی موافقتنامه امانات پستی عمل میشود. این رویه در مورد مرسولات به مقصد خارج از کشور نیز لازمالاجراء است.

تبصره ۲- ترخیص محمولات و مرسولاتی که جنبه تجاری دارند تابع تشریفات و مقررات عمومی است.

چهارم - مرسولات پستی مشمول حقوق ورودی

ماده ۸۸- مرسولات پستی وارده از خارج کشور که مشمول پرداخت حقوق ورودی هستند باید در انبارهای متعلق به پست که تحت نظارت گمرک میباشند، نگهداری شوند.

ماده ۸۹- دفاتر پست مکلفند فهرست مرسولات پستی که طبق مقررات پست، متروکه تلقی میشوند با درج کلیه مشخصات براساس اظهارنامههای گمرکی مخصوص مرسولات پستی تنظیم و به همراه کالا به انبارهای گمرکی تحویل دهند. شرکت پست مکلف است جهت نگهداری کالای متروکه فضایی مناسب را در اختیار گمرک قرار دهد.

تبصره - پست بنابه درخواست کتبی صاحب کالا میتواند مدت توقف کالا را حداکثر تا سه ماه تمدید کند.

پنجم - حمل و مبادله مرسولات وارده از خارج، در داخل کشور

ماده ۹۰- در مواردی که مرسولات پستی موضوع پروانه عبور به گمرک مقصد عبور تحویل نشود، مورد، تابع مقررات مبحث ششم فصل اول بخش هفتم این قانون میشود.

ششم - توزیع مرسولات و دریافت حقوق ورودی

ماده ۹۱- حقوق ورودی مرسولات وارده از خارج توسط گمرک وصول میشود. مرسولات قابل توزیع به وسیله پست با صدور پروانه یا پته توسط مأموران گمرک تعیین و در دفتر مخصوص ثبت و پروانه یا پته گمرکی به همراه صورتحساب وجوه متعلقه به پست تحویل میشود. ادارات پست پس از وصول حقوق ورودی، وجوه دریافتی را به حساب گمرک واریز و حداکثر ظرف بیست روز از تاریخ تحویل صورتحساب با گمرک تسویه حساب مینمایند. وجوه واریز شده به درآمد قطعی منظور میگردد.

ماده (۱۸) قانون مقررات صادرات و واردات: وضع و اخذ هرگونه عوارض از اقلام و کالاهای صادراتی به وسیله مقامات استانی و محلی ممنوع بوده و مرتکبین به عنوان تخلف قانونی تحت پیگرد قرار می گیرند.

ممنوعیت اخذ عوارض توسط مقامات محلی از کالاهای صادراتی

ماده (۱۹) قانون مقررات صادرات و واردات: دولت می تواند همه ساله وجوهی را تحت عنوان تشویق صادرات در بودجه سنواتی منظور و بصورت کمک سود تسهیلات پرداختی بنا به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب هیات وزیران به صادرکنندگان پرداخت نماید. دولت میتواند به منظور تشویق صادرکنندگان سالیانه مبلغی را به عنوان جایزه صادراتی برای صادرکنندگان کالا و خدمات در ردیف بودجه ی عمومی در نظر بگیرد.

ماده (۲۰) قانون مقررات صادرات و واردات: دولت مکلف است از ابتدای سال ۱۳۷۳ از واردکنندگان بخش های غیر دولتی که به صورت تجاری کالا وارد می نماید برابر یک درصد (۱٪) از مجموع وجوه دریافتی بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی کلیه کالاهای وارداتی را علاوه بر حقوق گمرکی و سود بازرگانی مقرر به عنوان عوارض ویژه دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. همه ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبالغی که از این بابت به حساب درآمد عمومی کشور واریز می گردد از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش بینی می شود با تصویب هیات وزیران در اختیار دستگاه های اجرایی ذیربط قرار خواهد گرفت تا بر اساس آیین نامه اجرایی این قانون جهت تشویق و توسعه صادرات کالاهای غیر نفتی و همچنین راه اندازی صندوق تضمین صادرات، آموزش و تبلیغات بازرگانی به مصرف برسانند. اختصاص نیم درصد حقوق ورودی از کالاهای وارداتی برای صدمه دیدگان از بلاهای طبیعی مثل سیل، زلزله و...

ماده (۱۶۳) قانون امور گمرکی: به منظور پیش آگاهی، پیشگیری، آمادگی مقابله و امدادرسانی در حوادث و سوانح، معادل نیم درصد (۰/۵٪) از کل حقوق گمرکی و سود بازرگانی که به کالاهای وارده به کشور تعلق میگیرد، از واردکنندگان اخذ و به خزانه‌داری کل کشور واریز و معادل آن در بودجه سالانه به حساب جمعیت هلال احمر منظور میشود تا در راستای مأموریت‌های قانونی هزینه گردد.

ماده (۲۲) قانون مقررات صادرات و واردات: وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به منظور حفظ و صیانت فرش ایران و ایجاد زمینه مناسب برای حمایت از آن در بازارهای جهانی از صدور فرشهای صادراتی از ۳۰ رج به بالا بدون شناسنامه از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱ جلوگیری به عمل آورد. اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن از تاریخ فوق بنا به درخواست صادرکننده، به صدور شناسنامه بطور الزامی و تا تاریخ مزبور به صورت تشویقی اقدام خواهند نمود. در مورد فرش‌های ۳۰ رج به بالا شناسنامه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می‌شود. ممنوعیت صادرات فرش ایرانی از ۳۰ رج به بالا بدون ارائه شناسنامه که این شناسنامه منحصر از طریق اتاق بازرگانی و صنایع و معادن صادر می‌شود.

کالای استوک: از مد خارج شده و مصرف آنچنانی در بازار امروز ندارد.

ماده (۱) آیین نامه مقررات صادرات و واردات: کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات متشکل از نمایندگان وزارت بازرگانی، وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، (گمرک جمهوری اسلامی ایران) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه پیش نویس لوایح قانونی، مصوبات هیأت دولت، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت دولت را در موارد زیر بعهدده خواهد داشت:

۱- لایحه مقررات صادرات و واردات، لوایح موردی برای انجام اصلاحات و تغییرات لازم در قانون مقررات صادرات و واردات.

۲- لایحه برای لغو انحصاراتی که مانع رشد تولید یا تجارت است.

۳- آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، اصلاحات و تغییرات موردی روی آیین نامه اجرایی قانون مذکور.

۴- اصلاحات و تغییرات مندرجات جدول تعرفه گمرکی ضمیمه مقررات صادرات و واردات.

۵- طرح تصویب نامه های هیأت وزیران، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت وزیران در رابطه با مقررات صادرات و واردات.

۶- کمیته مذکور همچنین بررسی و اظهار نظر و اقدام روی پیشنهادهای مربوط به مقررات صادرات و واردات را نیز بعهدہ خواهد داشت.

تبصره ۱ - کمیته موضوع این ماده در وزارت بازرگانی و به ریاست معاون وزیر بازرگانی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه کمیته مذکور در وزارت بازرگانی خواهد بود. نظر کمیته به مراجع ذیربط منعکس خواهد گردید.

تبصره ۲* - در مواردی که وزارتخانه های دیگری یا اتاق تعاون در ارتباط با موضوع باشند نماینده وزارتخانه ذیربط یا اتاق تعاون با حق رأی به جلسه دعوت خواهد شد.

ماده (۱): اعضا = نمایندگی از وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی - گمرک ایران - بانک مرکزی - ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز - نماینده ای از معاونت توسعه ی نهاد ریاست جمهوری

دبیرخانه ی این کمیسیون در وزارت صنعت، معدن و تجارت

وظایف = ۱- لایحه ی مقررات صادرات و واردات، لوایح مربوط به انجام اصلاحات و تغییرات لازم در قانون مقررات صادرات و واردات.

۲- لایحه لغو موانع و انحصاراتی که مانع رشد و تولید در جامعه باشند.

۳- آیین نامه های اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و تغییراتی که در طول سال در این آیین نامه ها اعمال می‌گردد.

۴- اصلاحات و تغییرات مندرجات جداول کتاب مقررات صادرات و واردات

۵- طرح تصویب نامه ها که از طرف هیئت وزیران، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصادی هیئت وزیران در رابطه با مقررات صادرات و واردات

۶- این کمیسیون در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر و جلسات آن به ریاست معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تشکیل خواهد شد.

تبصره: در صورتی که طرح موضوع در جلسات در رابطه با یکی از سازمان ها یا وزارت خانه های دیگری باشد نماینده ی آن سازمان یا وزارت خانه باید در جلسات حضور و دارای حق رای می باشد.

- قانون ← تغییر و تصویب ← در اختیار مجلس

- آئین نامه و جداول کتاب ← تصویب و تغییرات ← در اختیار هیئت دولت

ماده (۳) قانون مقررات صادرات و واردات: مبادرت به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تأیید وزارت بازرگانی می رسد.

تبصره ۱- ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی مطابق آیین نامه اجرایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲- مرجع رسیدگی و اظهار نظر قطعی هنگام بروز اختلاف بین متقاضی کارت و اتاق، وزارت بازرگانی می باشد.

تبصره ۳- شرکتهای تعاونی مرزنشین، ملوانان، پيله وران و کارگران ایرانی مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن کارت بازرگانی معاف می باشند.

ماده (*۱۰) آئین نامه مقررات صادرات و واردات: در اجرای ماده (۳) قانون، ملاک تجاری بودن، چگونگی

صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و موارد معافیت از داشتن آن، به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- ملاک تجاری بودن کالا:

کالاهایی که به تشخیص گمرک ایران برای فروش، وارد یا صادر می‌گردند، اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات (تولیدی، تفکیک و بسته بندی) به فروش برسند، تجاری تلقی خواهند شد.

تبصره - موارد زیر تجاری تلقی نمی‌گردد:

الف - نمونه‌های تجاری و تولیدی و نمونه برای بررسی و آزمایش در حدی که می‌تواند نمونه تلقی شود، به تشخیص گمرک ایران.

ب - ماشین آلات، تجهیزات، اجزا و قطعات مربوط مورد نیاز واحدهای تولیدی فاقد کارت بازرگانی که در مواقع لزوم در حد نیاز خود با تشخیص وزارت بازرگانی رأساً وارد می‌نمایند.

پ - عملیات ورود و صدور کالا توسط دستگاههای اجرایی دارای ردیف بودجه منطبق با وظایف و در جهت نیل به اهداف آن دستگاه با اطلاع وزارت بازرگانی که برای تأمین نیاز و نیل به اهداف عمومی آن دستگاه انجام می‌شود. در موارد خاص که وزارت بازرگانی تشخیص می‌دهد ورود کالا برای عملیات تجاری است ضمن توقف جریان، مراتب را به هیأت دولت گزارش می‌نماید.**

ت - صدور کالا توسط صادرکنندگان مبتدی برای یک دوره حداکثر ۶ ماهه در آغاز کار با مجوز وزارت بازرگانی.

ث - وسایل و ملزومات مورد نیاز واحدهای تحقیقاتی، علمی، پزشکی، آموزشی، آزمایشگاهی، کاتالوگ، بروشور، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، نقشه های فنی و نمونه‌های فاقد بهای ذاتی، کالاهای مورد نیاز پیمانکاران و مشاوران با تشخیص وزارت بازرگانی.

۲ - چگونگی صدور کارت بازرگانی*:

کارت بازرگانی توسط شعب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تهران یا شهرستانها به نام متقاضیانی که واجد شرایط زیر باشند برای مدت یک تا پنج سال حسب درخواست متقاضی صادر می‌گردد که در صورت تأیید، توسط وزارت بازرگانی معتبر خواهد بود.

تبصره - کلیه شرکتهای تعاونی کارت بازرگانی خود را صرفاً از اتاقهای تعاون جمهوری اسلامی ایران دریافت می نمایند.

۱-۲- اشخاص حقیقی ایرانی:

۱-۱-۲ - داشتن حداقل سن ۲۱ سال تمام .

۲-۱-۲ - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا برگ معافیت برای آقایان.

۳-۱-۲ - داشتن سه سال سابقه فعالیت تجاری یا تولیدی به تأیید دو نفر از دارندگان کارت بازرگانی یا رایه مدرک دانشگاهی یا داشتن مجوز تولیداز یکی از وزارتخانه های تولیدی.

۴-۱-۲ - داشتن محل کسب متناسب با رشته فعالیت، اعم از ملکی یا استیجاری.

۵-۱-۲ - داشتن دفاتر قانونی و رایه اظهارنامه ثبتی.

۶-۱-۲ - داشتن حساب جاری در یکی از شعب بانکهای داخلی.

۷-۱-۲ - عدم اشتغال تمام وقت و همچنین رابطه استخدامی با وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و قوای سه گانه **.

۸-۱-۲ - عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۹-۱-۲ - نداشتن محکومیت مؤثر کیفری.

۲-۲ - اشخاص حقیقی غیر ایرانی:

۱-۲-۲ - داشتن کلیه شرایط مقرر برای اشخاص ایرانی باسشنای برگ پایان خدمت وظیفه یا برگ معافیت.

۲-۲-۲ - داشتن پروانه کار و اقامت معتبر.

۳-۲-۲ - عمل متقابل کشور متبوع آنها در مورد ایرانیان مقیم آن کشور. در موارد خاص که صدور کارت بازرگانی بدون توجه به عمل متقابل کشور متبوع متقاضی به تشخیص وزارت بازرگانی ضرورت داشته باشد،

وزارت مذکور می تواند مجاز بودن صدور کارت بازرگانی برای این قبیل متقاضیان را بدون رعایت شرط عمل متقابل به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران اعلام نماید.

۳-۲- اشخاص حقوقی (اعم از اینکه تشکیل و ثبت آنها در ایران بوده یا تشکیل آنها در خارج از کشور بوده و سپس در ایران به ثبت رسیده باشند):

۱-۳-۲- مدیران عامل و ریيسان هیأت مدیره شرکت باید دارای شرایط مقرر در بندهای

(۱-۱-۲) - (۲-۱-۲) - (۷-۱-۲) - (۸-۱-۲) - (۹-۱-۲) - (۲-۲-۲) - (۳-۲-۲) باشند.

۲-۳-۲- مدیران شرکتهای تعاونی و شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع، مشمول محدودیت بند (۷-۱-۲) نخواهند بود.

۳-۳-۲- مدیران شرکتهای دولتی، شرکتهای متعلق به نهادهای انقلابی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع، که حکم مدیریت آنان توسط سازمان دولتی یا نهاد ذی ربط صادر شده باشد، از ارائه گواهی موضوع بند (۹-۱-۲) معاف خواهند بود.

۴-۳-۲- شرکتهای باید واجد شرایط مقرر در بندهای (۴-۱-۲) - (۵-۱-۲) - (۶-۱-۲) - (۸-۱-۲) باشند.

۳- چگونگی تمدید کارت بازرگانی:

دارنده کارت بازرگانی یا نماینده او با در دست داشتن:

۱-۳- گواهی از حوزه مالیاتی ذی ربط مبنی بر موافقت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده آخرین سال مالیاتی پذیرفته شده.

۲-۳- آگهی تغییرات در مدیریت و سایر تغییرات مربوط در صورتی که دارنده کارت شخص حقوقی باشد.

جهت انجام تشریفات تمدید به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد و سپس برای تأیید به وزارت بازرگانی مراجعه نماید. تاریخ تمدید، مبدأ اعتبار مجدد کارت خواهد بود.

۴- موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی:

۴-۱ - شرکت تعاونی مرزنشینان برای ورود کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین طبق فهرست مربوط و به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده و صدور کالا در ازای کالاهای وارداتی.

۴-۲ - ملوانان ایرانی شاغل در شناورهایی که بین سواحل ایران و سایر کشورها در تردد هستند، برای ورود کالاهای مورد نیاز خانواده خود به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴-۳ - پيله و ران برای ورود کالاهای قابل ورود مورد نیاز استان خود و استانهای همجوار در صورت اخذ کارت پيله وری و مجوز ورود از اداره بازرگانی شهر یا استان مربوط.

۴-۴ - کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور در صورت داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی طبق فهرست مربوط و به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴-۵ - کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی باشد.

۵ - اختلاف متقاضیان با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون:

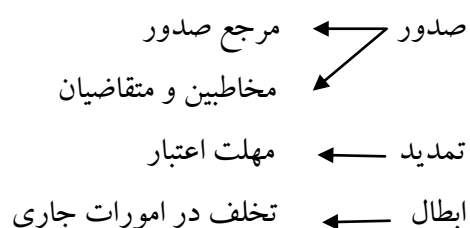
در صورتی که بین متقاضیان کارت بازرگانی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون اختلاف پیدا شود، هر یک از طرفین می توانند موضوع اختلاف را با ذکر دلایل خود جهت اتخاذ تصمیم نهایی به وزارت بازرگانی منعکس نمایند.

۶- در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می باشد یا بعد از صدور، فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد برساند، لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد، باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید.

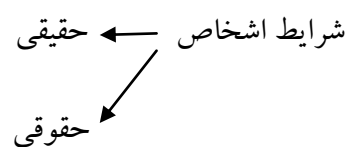
ماده (۱۱۴) قانون امور گمرکی: بنا به پیشنهاد گمرک ایران، اشخاصی که کارت بازرگانی دارند، چنانچه مرتکب قاچاق کالا شوند، کارت بازرگانی آنها پس از رسیدگی به موضوع در کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و گمرک ایران بهطور موقت توقیف یا بهطور دائم ابطال میگردد.

تبصره - ابطال کارت بازرگانی مانع از ترخیص کالایی که طبق مقررات، قبل از محرومیت برای آن گشایش اعتبار شده یا حمل آن آغاز گردیده است، نمی شود.

ماده (۱۰) آئین نامه مقررات صادرات و واردات:

مرجع صدور: کارت بازرگانی توسط شعب ادارات صنعت، معدن و تجارت و اتاق صنایع و معادن و بازرگانی در شهرستان ها و تهران زیر نظر وزات صنعت، معدن و تجارت برای افرادی که دارای شرایط ذیل باشند برحسب صنف و فعالیتی که دارند برای مدت ۱ سال صادر می شوند.

اشخاص حقیقی ← ایرانی:

- ۱- داشتن حداقل ۲۳ سال تمام
- ۲- داشتن کارت پایان خدمت برای آقایان
- ۳- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسط
- ۴- داشتن محل کسب مناسب با رشته فعالیت مرتبط اعم از ملکی یا استیجاری

تبصره: برای احراز این شرایط ارائه مدرک یا مدارک بر حسب مورد باید به تایید اتاق بازرگانی، صنایع و معادن یا تعاون برسد.

- ۵- داشتن دفاتر قانونی و ارائه اظهارنامه های ثبتی
- ۶- داشتن حساب جاری در یکی از بانک های داخلی و داشتن گواهی عدم چک برگشتی در سیستم بانکی کشور
(در صورتیکه چک برگشتی داشته باشد رفع اثر از چک برگشتی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی الزامی است)
- ۷- عدم اشتغال تمام وقت و رابطه ی استخدامی با وزارت خانه ها و سازمان های دولتی و قوای ۳گانه
- ۸- عدم ورشکستگی به تقلب یا تقصیر

- تمدید کارت بازرگانی برای اشخاص حقیقی ایرانی:

برای تمدید کارت علاوه بر داشتن یا حفظ نمودن تمامی موارد فوق باید موارد زیر را نیز در هنگام تمدید کارت ارائه نمایند:

۱- ارائه گواهی اداره ی امور مالیاتی مبنی بر پرداخت مالیات فعالیت های گذشته طبق قانون مالیات ها ماده ۱۸۶ مالیات ها

۲- گواهی از گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی ب نداشتن بدهی مربوط به ماده ی ۷ قانون امور گمرکی (ماده ۷) کالای موجود در گمرک وثیقه پرداخت کلیه وجوه متعلقه به ان کالا و سایر بدهی های قطعی صاحب کالا بابت وجوهی است که وصول ان به موجب قانون برعهده گمرک است . گمرک قبل از دریافت یا تامین وجوه مذکور نمیتواند اجازه تحویل و ترخیص کالا را بدهد.

۳- داشتن گواهی نامه ی حضور و موفقیت در کلاس های ترجیحی وزارتخانه صنعت معدن تجارت

تبصره: اشخاصی که دارای گواهی نامه های معتبر در این رابطه هستند از حضور در کلاس های ترجیحی معاف میباشند. صدور کارت بازرگانی برای اشخاص حقیقی غیر ایرانی:

۱) داشتن کلیه شرایط فوق برای افراد ایرانی به غیر از کارت پایان خدمت

۲) داشتن پروانه کار و اقامت معتبر

۳) عمل متقابل کشور متبوع در مورد ایرانیان مقیم آن کشور

- شرایط صدور کارت بازرگانی برای اشخاص حقوقی ایرانی:

۱- اشخاص حقوقی که متقاضی کارت بازرگانی هستند قبل از هر چیز باید دارای اساسنامه ی معتبر و ثبت شرکت در اداره ی ثبت شرکت ها بوده و ضمناً در اساسنامه به عمل بازرگانی خارجی و اشخاصی که متقاضی کارت بازرگانی هستند اشاره شده باشد.

۲- باید مندرجات ثبت شرکت را در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار آگهی کرده باشد.

۳- هرگونه تغییرات در اعضای شرکت یا اساسنامه باید به ثبت و اداره ی شرکتها رسیده و بلافاصله این تغییرات را در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار آگهی نماید.

- شرایط تمدید کارت بازرگانی برای اشخاص حقوقی ایرانی:

۱- گواهی پرداخت مالیات فعالیت های گذشته و همچنین عدم بدهی موضوع ماده ی ۲ قانون امور گمرکی (ماده ۲: گمرک جمهوری اسلامی ایران سازمانی دولتی تابع وزارت امور اقتصادی و دارایی است که بعنوان مرزبان اقتصادی کشور نقش محوری و هماهنگ کننده را در مبادی ورودی و خروجی کشور دارد و مسئول اعمال حاکمیت دولت در اجرای قانون امور گمرکی و سایر قوانین و مقررات مربوط به صادرات و واردات و عبور کالا و وصول حقوق ورودی و عوارض گمرکی و مالیات های مربوطه و الزامات فنی و تسهیل تجارت است.)

۲- در صورتی که تغییراتی در اساسنامه شرکت یا اعضای هیئت مدیره داشته باشد باید در روزنامه کثیرالانتشاری که به این تغییرات اشاره نموده است ارائه نماید.

شرایط صدور کارت بازرگانی برای اشخاص حقوقی خارجی:

اشخاص حقوقی خارجی اعم از اینکه تشکیل و ثبت شرکت آنها در ایران بوده یا در خارج از کشور بوده باشد باید شرایط اشخاص حقوقی ایرانی را داشته باشند با این تفاوت که اگر ثبت شرکت آن در خارج از کشور باشد باید مدارک آن به تایید ثبت شرکت ها در ایران رسیده باشد.

نکات کلیدی در مورد کارت بازرگانی:

- ۱- این کارت حداقل به مدت یک سال صادر میشود و حداکثر اعتبار آن میتواند ۵ سال باشد. بسته به شخص و نوع فعالیت تمدید آن میتواند یک سال یا حداکثر تا ۵ سال باشد.
- ۲- اگر مدت اعتبار کارت بازرگانی گذشته باشد دارنده ی آن حداکثر تا ۲ سال بعد از انقضای اعتبار آن اقدام به اعتبار ننماید برای تمدید یا دریافت مجدد کارت بازرگانی باید تمامی شرایط صدور را از اول داشته باشد و این شرایط در مورد او اعمال میشود.
- ۳- هر شخص (حقیقی یا حقوقی) فقط میتواند یک فقره کارت بازرگانی داشته باشد.
- ۴- انتقال یا حق واگذاری به غیر از دارنده ی آن ممنوع میباشد اما دارنده کارت بازرگانی میتواند برای ترخیص کالای خود وکیل یا کارگزار گمرکی را بر طبق مواد ۱۹۰-۱۹۲ این نامه قانون امور گمرکی انتخاب نماید.

ماده ۱۱ این نامه مقررات صادرات و واردات:

در حین پروسه ی ترخیص کالا اگر تغییراتی در ۲ جهت موضوع ماده ۲ قانون مقررات و سود بازرگانی ایجاد گردید تکلیف وارد کننده چیست؟
الف) مربوط به واردات:

- ۱- کالا در انبار گمرک موجود میباشد و ثبت سفارش شده است.
- ۲- کالا از طریق IC گشایش اعتبار شده است
- ۳- کالا از طریق صادرات در مقابل واردات میباشد.
- ۴- کالا از طریق بروات اسنادی میخواهد ترخیص گردد.
- ۵- کالا بدون انتقال ارز میخواهد وارد گردد.

به ترتیب موارد بالا میباشد:

- ۱- در صورتیکه هنگام تغییرات چه در جهت محدودیت ماده ۲ و چه در صورت افزایش سود بازرگانی کالایی که در انبار گمرک موجود میباشد و ثبت سفارش شده است را شامل نمیگردد و این کالا طبق مقررات قبل از تغییرات قابل ترخیص میباشد.
- ۲- برای کالاهایی که قبل از تغییرات گشایش IC شده و برنامه ی حمل آنها قبل از انقضای مهلت اولیه ی اعتبار صادر گردد و در هر مهلت مقرر که در همین ماده مشخص میگردد وارد مقصد تعیین شده گردد شامل تغییرات ایجاد شده نخواهد بود.
- ۳- اگر محموله ای که از طریق صادرات در مقابل واردات وارد کشوری میشود و در حین پروسه ی ترخیص این محموله تغییرات در هر دو جهت ایجاد گردد اگر تاریخ ثبت سفارش و صادراتی که در مقابل ان واردات انجام میشود قبل از ایجاد تغییرات باشد و کالا در مهلت قانونی مقرر که در همین ماده مشخص شده وارد کشور شود شامل تغییرات نخواهد بود.
- ۴- کالایی که از طریق بروات اسنادی ترخیص میگردد اگر در حین پروسه ی ترخیص تغییراتی در هر ۲ مهلت ایجاد گردید در صورتیکه برای این کالا قبل از تغییرات ثبت سفارش اخذ شده باشد و در مهلت قانونی تعیین شده کالا وارد کشور گردد مشمول تغییرات نخواهد بود.
- ۵- در صورتیکه کالا یا محموله ی وارداتی در چهارچوب بدون انتقال ارز وارد کشور گردد و در حین پروسه ی ترخیص تغییراتی در هر دو جهت اعمال شد در صورتیکه قبل از تغییرات کالا ثبت سفارش شده باشد و اولین برنامه ی محل نیز قبل از تغییرات صادر شده باشد و در مهلت قانونی که در همین ماده تعیین شده است وارد کشور گردد شامل تغییرات نخواهد بود.

تبصره: مهلت های قانونی که بعد از صدور اولین برنامه ی حمل کالا باید وارد کشور گردد:

- الف)** در صورتیکه حمل کالا از طریق هوایی باشد حداکثر ده روز
- ب)** در صورتیکه حمل کالا از طریق زمینی یا دریایی یا بصورت ترکیبی از دریا و زمین باشد باید پس از صدور اولین برنامه ی حمل به شرح ذیل کالا وارد کشور میگردد:
  - ۱) در کشورهای حوزه ی خلیج فارس و همجوار حداکثر ۲۰ روز
  - ۲) در مورد سایر کشورها از طریق زمین حداکثر ۴۰ روز و از طریق ترکیبی حداکثر ۵۵ روز

جدول مقررات صادرات و واردات

۱ / شماره تعرفه

بر حسب HS یا سیستم هماهنگ شده و کدگذاری کالا تنظیم شده است. این سیستم بر اساس کنوانسیون HS است که یک کنوانسیون بین المللی از بین کنوانسیون های سازمان جهانی گمرک است که به اختصار HS نامیده شده است. که شامل فهرست طبقه بندی (شامل شماره های اصلی و فرعی شش رقمی ، کدهای عدد مربوطه ، یادداشت های قسمت ها و فصل ها ، فصل های جداول مقررات صادرات و واردات و همچنین صادرات و واردات و قواعد عمومی برای تفسیر در این سیستم طراحی شده است .

تعهدات کشورهای عضو کنوانسیون HS

۱- کلیه شماره های اصلی و فرعی در سیستم هماهنگ شده را بدون افزایش یا تغییر با کدهای مربوطه به کار ببرند قواعد عمومی برای تفسیر HS و کلیه یادداشت ها ، قسمت ها ، فصل ها ، و شماره های فرعی را اجرا کرده و حیطه ی فصل ها ، شماره ها و شماره های فرعی سیستم را تغییر دهند .

ترتیب شماره گذاری سیستم هماهنگ شده را رعایت کنند .

۲- هر کشور عضو کنوانسیون آمار صادرات و واردات خود را مطابق کد شش رقمی در سیستم HS تنظیم نمایند و طبق این اطلاعات آمار و اطلاعات بازرگانی و بین المللی را به سازمان بین المللی مربوطه اعلام نمایند .

۲ / نوع و مشخصات کالا

در ذیل ستون نوع و مشخصات کالا شرح تعرفه ها آورده میشود که کدهای ۶ رقمی و ۴ رقمی بین المللی و تعرفه های ۸ رقمی داخلی است .

۳ / حقوق ورودی

به موجب این کنوانسیون طبق قاعده خاصی هیچ کدام از این کشورها در مورد نرخ آن هیچ تعهدی را قبول نمیکنند. طبق تعریف ماده ۱ - بند د (حقوق گمرکی معادل چهار درصد ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی است که توسط هیات وزیران تعیین میشود. به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آنهاست و به واردات قطعی کالا تعلق میگیرد، ولی شامل هزینه های انجام خدمات نمیشود.) در مورد حقوق ورودی این حقوق از دو بخش حقوق گمرکی و سود بازرگانی تشکیل شده است. که حقوق گمرکی را مجلس شورای اسلامی تصویب و برای همه کالاها در حال حاضر ۴ درصد است مگر آنکه به موجب قانون از این ۴ درصد معاف شده باشند و سود بازرگانی توسط اعضای کمیسیون ماده ۱ آئین نامه مقررات صادرات و واردات با لایحه ای به هیأت وزیران ارائه شده و هیأت وزیران یا هیئت دولت آنرا تصویب میکند.

ضرورت تدوین HS

تدوین سیستم هماهنگ شده HS به منظور تامین نیازهای زیر بوده است :

- طبقه بندی اصولی کالاهای مورد مبادله تجاری
- طبقه بندی یکنواخت کالاها بین کشورهای مختلف
- ایجاد یک زبان مشترک تعرفه پذیرفته شده بین المللی به منظور تسهیل تجارت بین المللی و رفع موانع تجاری

هشت رقمی را کشورها به منظور حمایت از صنایع داخلی و نیازهای آماری خود تدوین نموده اند. در ۱۳۶۲/۳/۲۴ این کنوانسیون مشتمل بر یک مقدمه و ۲۰ ماده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که طبق آن به دولت اجازه داده شد به این کنوانسیون بین المللی ملحق شود و همچنین کشور ما به موجب مواد ۵۵ و ۵۶ قانون امور گمرکی کنوانسیون HS را در مورد نظم بین المللی در طبقه بندی کالاها پذیرفته است.

Standard Unit Quantity

به منظور هماهنگی در تنظیم آمار خارجی اقتصادی کشورهای عضو کنوانسیون HS در این کتاب آمده شده است و از واحد های (U , kg M3 , M/L , M/L3 و ...) در ذیل این ستون ها بسته به نوع کالا ذکر شده اند و به این معناست که در ارزش گذاری کالا هنگام وصول حقوق ورودی و عوارض حتما باید کالا بر طبق واحد مربوطه ارزشگذاری شود .

مثلا سیب را که ذیل تعرفه ۰۸۰۸۱۰۰۰ طبقه بندی شده است در ذیل ستون S.U.Q آن kg آمده است به این معناست که در ارزشگذاری آن هنگام اخذ حقوق و عوارض حتما باید با kg ارزش زده شود .

V.TAX

مالیات بر ارزش افزوده که طبق قانون پنج ساله بر کالاهای ورودی کشور تعلق میگیرد و در حال حاضر ۸٪ حقوق ورودی و ارزش CIF کالا است .

ترجیحی

توافقات کشورها در مورد حقوق و عوارض و تسهیلات برای یکدیگر است .

نحوه محاسبات حقوق و عوارض گمرکی در خصوص کالاهای وارداتی :

بسته به اینکه ارزش کالای وارداتی بر مبنای کدام اصطلاح اینکوترمز تعیین شده است ، متفاوت است .

۱ . یعنی اگر در اسناد مربوط به یک محموله وارداتی اصطلاحات اینکوترمز گروه های

E – F ذکر شده باشد (گروه اول) ارزش گمرکی مبنای محاسبه ی حقوق و عوارض برابر است با : **C+I+F**

۲ . اگر اسناد مورد پذیرش یک محموله تجاری یا وارداتی بر مبنای اصطلاح **CIF** و **CIPT** تنظیم شده باشد : **C**

۳. اگر در اسناد مورد پذیرش یک محموله وارداتی اصطلاحات CPT-CFR – DAT-DAP-DDP ذکر شده باشد ارزش مبنای محاسبه: **C+I**

- اگر بیمه نامه وجود نداشته باشد یا مبلغ مندرج در بیمه نامه مورد پذیرش گمرک نباشد **(C+F) ۰,۰۰۵** در گروه اول و **(C) ۰,۰۰۵** در گروه سوم محاسبه خواهد شد.
- اگر کرایه حمل F مورد پذیرش گمرک نباشد **C ۱۰%** مبنای محاسبه گروه اول میباشد.

اسناد بازرگانی بین المللی:

- PROFORMA
- INVOICE
- BILL OF LADING – بارنامه
- CERTIFICATE OF ORIGIN – گواهی مبدا
- PACKING LIST – لیست عدل بندی

حقوق ورودی:

ریالی * ماخذ تعرفه CIF ارزش ID : import duty

V.TAX : ۸٪ (CIF+ ID)

موضوع ماده ۱۶۳ قانون امور گمرکی ۰.۵%

ارزش یک محموله تجاری وارداتی سیب درختی که در ذیل تعرفه ۰۸۰۸۱۰۰۰ طبقه بندی میشود , ۶۰۰۰۰ دلار طبق اسناد مربوطه توسط گمرک تخمین زده شده است . با توجه به مشخصات و داده های زیر حقوق ورودی و عوارض گمرکی آنرا محاسبه کنید .

Proforma : CIF

نرخ تبدیل : ۲۵۰۰۰ ریال

ماخذ تعرفه : ۷۵٪

ارزش مبنای محاسبه حقوق ورودی و عوارض گمرکی : ۶۰۰۰۰ (C)

CIF =

ریال $60000 \times 25000 = 1,500,000,000$ = ارزش سیف دلاری $\times$ نرخ تبدیل ارز

ID =

حقوق ورودی ریال $1,500,000,000 \times 75\% = 1,125,000,000$ = ارزش سیف $\times$ ماخذ تعرفه

V.TAX =

$8\% \times (ID + \text{ارزش سیف}) = (1,125,000,000 + 1,500,000,000) \times 8\% = 210,00,000$

= نیم درصد $\times$ موضوع ماده ۱۶۳

$0.5\% \times 1,125,000,000 = 5,625,000$

= جمع پرداختی به گمرک $ID + (8\%V.TAX) + (0.5\% ID)$

$1,125,000,000 + 210,000,000 + 5,625,000 = \underline{1,340,625,000}$